

ST. OLAV

KATOLSK KIRKEBLAD NR. 4 - 2014

Stemmer fra Irak s. 3

RØLDALSKRUSIFIKSET (M), FOTO: TOR INGE HAVREVOLL

- Intervju med Le Van Lai s. 8
- Nytt liv i Villa Maria s. 12
- Regnskap OKB 2013 s. 14

- Glimt fra sommerleir s. 29
- Det skal bli lys s. 34
- To diakoner på en uke s. 39

Ett i det vesentlige s. 18

Da klokkene stilnet i Mosul

Hva betyr det at det for første gang på 1600 år ikke feires messe i Mosul, oldtidens Ninive? At kirkeklokkene er stilnet i en region som for tre måneder siden huset fem bispeseter?

Terroristene i IS/ISIL er opphengt i kirkeklokker. Da de tok over Raqqa på den andre siden av den syriske grensen, en by de hadde styrt i over et år da Mosul falt i juni og som fremdeles er deres hovedkvarter, utstedte de etter hvert regler for at kristne skulle kunne fortsette å bo der. Ett av punktene var at kirkeklokker fremdeles kunne brukes – hvis de ble ringt *inne* i kirkene. Poenget var tydelig og ble også uttrykt eksplisitt: Muslimer skulle ikke utsettes for denne type eksponering for kristendom. De kristne kunne være tilstede – så lenge de var fullstendig usynlige.

Den type fremgangsmåte som IS nå følger i Mosul, med innledende forsikringer om toleranse avløst av kontroll, indoktrinering, forfølgelse av minoriteter og stadig snevrere sosialt spillerom for kvinner, er gammelt nytt i Raqqa. Et av de første eksempler på bilder av en kirke hvor korset på taket ble revet ned og erstattet med det sorte flagget, er fra den armenske kirken der. At nettopp denne kirken skulle lide en slik skjebne kort før hundreårsminnet for det tyvende århundres første folkemord – på armenere og assyriske kristne – sier sitt om dybden i tragedien. Mange av dem som nå fordrives, er etterkommere etter dem som den gang overlevde.

Akkurat nå er det den menneskelige lidelsen og spørsmålet om hvordan den kan avhjelpes, som kommer i fokus – slik må og skal det være. Men allerede nå kan man spørre etter konsekvensene av det som nå skjer. Jeg tror de vil merkes på i alle fall to områder.

Kristendom og islam. Når det kristne nær-været i Midtøsten svekkes, reduseres også Kirkens evne til å føre en meningsfull dialog med islam. Det er et tap for begge parter. Arabiske kristne har 1400 års erfaring med å leve under islam, med alt dette har medført. Fra 700-tallet

av foreligger det en kristen litteratur på arabisk som forsøker å formidle kristen tro på en måte muslimer kan forstå, blant annet ved å låne språk og tanke-mønstre fra Koranen. Disse forfatterne forsøker å forsvare kristendommen mot anklager som er gjengs i muslimsk polemikk den dag i dag, som at venerasjon av korset eller av ikoner innebærer avgudsdyrkelse eller at de kristne dyrker tre guder.

Ironisk nok foregikk en av de mest siviliserte tankeutvekslinger mellom kristne og muslimske filosofer og teologer nettopp i Bagdad – for over tusen år siden. Likevel, for at denne typen dialog skal fortsette, er det avgjørende at det fremdeles finnes kristne som er fortrolige med arabisk og med Midtøstens måter å tenke på. Hvor mye det vil hemme dialogen med islam om disse kristne forsvinner, kan vi kanskje få en idé om hvis vi forsøker å forestille oss hva det ville gjøre med Kirkens forsøk på å komme til rette med den moderne verden – i all dens tvetydighet – om kristendommen plutselig forsvant fra Vesten.

Den «dialog» som foregår i krigsområdene i Syria og Irak nå, er langt mindre sivilisert enn i abbasidekalifenes Bagdad, men den kan redde liv. For noen måneder siden ble en liten syrisk by invadert av jihadister. Det store flertallet i den aktuelle byen er sunnimuslimer, men et lite mindretall er kristne. De kristne familiene hadde søkt tilflukt i den lokale kirken. På et visst tidspunkt styrter en jihadist inn i kirkerommet, begynner å vifte med våpen og roper at alle skal drepes. Da griper en av de kristne kvinnene, «Rana», ordet og begynner å siterer alle vers i Koranen som snakker om beskyttelse av de kristne. Jihadisten blir forvirret og går for å konsultere sin overordnede. Resultatet er at de kristne familiene klarer å rømme ut en baktør.

To lunger. Det som nå skjer, kan også få konsekvenser for Kirkens selvforståelse. Blant de positive utviklingene ved katolsk ekklesiologi som skjedde ved Det annet vatikankonsil, var at den latinske kirke ikke lenger ble sett som den egentlige, med de østlige kirker som et slags

ornamentalt vedheng. Konsilet slo fast de østlige kirkenes likeverd med den vestlige. Det er denne tanken Johannes Paul populariserte da han så ofte brukte uttrykket om at Kirken må «puste med sine to lunger».

Nå er en stor bit i ferd med å rives ut av den ene lungen. Hvis østlig kristendom svekkes for mye, vil det *de facto* bety at Kirken i folks oppfatning blir enda mer ensidig identifisert med sin latinske form. Dette vil svekke Kirkens evne til å formidle troen i alle kulturelle sammenhenger og redusere den fylde hun er kalt til å være.

Hva nå? I tilfellet med «Rana»s by flyttet frontlinjene seg, og sognepresten kunne raskt dra tilbake med noen frivillige. Det første de gjorde, var å rydde opp i kirken, som var vandalisert, men ikke alvorlig skadet. Så ringte de i kirkeklokkene. Det var det tydeligste signalet de kunne gi: Vi hører til her! Vil det samme noen gang kunne skje i Mosul og byene på Ninive-sletten? Svaret er dessverre alt annet enn selvsagt.

Heidi H. Øyma

St. Olav – katolsk kirkeblad hvori opptatt «Klippen» (Midt-Norge, 1950-78), «Stella Maris» (Nord-Norge, 1950-68) og «Broen» (Landsdekkende, -2009).

Utgis av:
Norsk Katolsk Bisperåd
Nr. 4-2014, årgang 126 – ISSN 0802-6726
Oslo katolske bispedømme tlf.: 23 21 95 00
Trondheim Stift tlf.: 73 52 77 05
Tromsø Stift tlf.: 77 68 56 04

Adresse:
Akersveien 5, 0177 Oslo
Faks: 23 21 95 01 E-post: kirkeblad@katolsk.no
www.katolsk.no/kirkebladet

Redaktør: Heidi H. Øyma (HHØ)

Redaksjon:
Kristine Dingstad (KD), sr. Anne Bente Hadland OP (ABH)

Nord-Norge-kontakt: Stiftskontoret tlf.: 77 68 42 77

Midt-Norge-kontakt:
Stiftskontoret tlf.: 73 52 77 05, faks: 73 52 87 90

Trykk: Frode Fjellberg AS **Opplag:** 95 200

Redaksjonsslutt: 31.8. Deadline for neste nr: 29.10

Signerte artikler står for forfatterens regning.

Gaver til St. Olav kirkeblad fra utlandet:
Sparebanken Sør, Postboks 200, 4662 Kristiansand
BIC/SWIFT: SPSONO22XXX IBAN: NO43 3000 2275 321

Et stille rop fra våre søstre i Irak

Dominikanerordenens tilstedeværelse i det gamle Mesopotamia går helt tilbake til ordenenes startfase, da tre munkere i 1235 reiste til Bagdad. Som andre kristne og øvrige religiøse minoriteter i landet, har også dominikanerinnene av Katarina av Siena måttet flykte fra terrorgruppen ISs ugjerninger. Gjennom jevnlig oppdateringer i brev form forteller søstrene om den fortvilede situasjonen. Her følger et utdrag.

20. juli 2014

Kjære søstre, brødre og venner. Vi ønsker å oppdatere dere på situasjonen her i Irak, særlig i Nineve-provinsen. De to kaldeiske søstrene og de tre foreldreløse barna ble løslatt mandag 14. juli. (...) ISIS tok nøklene til klosteret deres i Mosul. Videre ga ISIS dem et budskap de skulle viderefremme til patriarken og biskopene. Budskapet er at de kristne har tre valgmuligheter: 1) konvertere til islam; 2) betale Aljizya (skatt) til ISIS; 3) forlate Mosul uten annet enn klærne de har på seg.

Patriarken i Den kaldeiske kirken, Mar Louis Sako, viderefremmet budskapet til kristne i Mosul via biskoper og ordensfolk og ba dem forlate byen så snart som mulig. De begynte å reise den 16. juli.

Den 18. juli fikk vi høre at ISIS begynte å beslaglegge eiendelene til kristne som forlot byen: penger, personlige dokumenter, pass, biler og verdigjenstander. (...) Eiendelene ble merket med bokstaven «N» for «Nasareer» (...).

Dette skapte frykt og gru i byene rundt Mosul, særlig i de nærmeste kristne byene, som Karakosh og Talkef. (...)

4. august 2014

Så langt er 510 familier fordrevet fra Mosul. Noen var heldige nok til å kunne dra før tidsfristen ISIS satte,

noe som gjorde at de kunne ta med seg eiendelene sine. Ikke desto mindre forlot 160 av disse familiene Mosul uten annet enn klærne de hadde på seg. Alt annet ble tatt fra dem.

Disse familiene har et stort behov for hjelp og støtte. Folk i kristne byer som mottok flyktingene, åpnet sine hjem for å tilby mat og husrom til flyktingene. Folk viser en sterk vilje til å hjelpe, men det faktum at de ikke har fått lønn på to måneder (juni-juli), gjør det svært vanskelig for dem å tilby mer. (...) I Karakosh samarbeider innbyggere og kirker. Innbyggere tar imot flyktinger i hjemmene sine, og kirker forsørger dem. Derfor foretrekker flyktinger å komme til Karakosh. (...)

Når det gjelder situasjonen i Mosul, er det, som dere kanskje vet, Den islamske statens holdning at den skal herske i byen. Etter å ha fordrevet de kristne, iverksatte de egne retningslinjer for hellige steder, noe som gjorde folk sinte. Så langt er kirkene under deres kontroll. Kors har blitt fjernet. Men vi kjenner ikke omfanget av skade på bygningene. I tillegg til dette har også en del moskeer blitt angrepet. (...) Dessuten definerer ISIS regler som selv innbyggerne i Mosul ikke kan tolerere: som å tvinge unge mennesker til å slutte seg til dem, hindre kvinner fra å bevege seg utendørs og å håndheve en streng fortolkning av islamsk lov. Folk i byene rundt Mosul er redde for at ISIS vil utvide sin kontroll etter de muslimske festdagene. (...) Det har faktisk allerede begynt. ISIS utvider sonen de har kontroll over. I går (3. august) var det konfrontasjoner mellom ISIS og

8. august 2014

Natten etter festen for Herrens forklarelse begynte skytingen etter midnatt, og den fortsatte frem til tolvtiden dagen etter. Om morgenen den 6. august falt mange granater over Karakosh. (...) Dette førte til at mange flyktet for livet fra byen. (...) Den 7. august begynte vi gradvis å skjønne at Peshmerga, som skulle beskytte Karakosh, trakk seg ut og etterlot byen uten beskyttelse. Alle var i sjokk, for den kurdiske regjeringen hadde lovet å beskytte Karakosh og de andre kristne byene. Samtidig begynte ISIS å nærme seg Karakosh, og innbyggerne begynte å forlate byen. Vi i kommuniteten gjorde oss raskt klare til å dra. Vi tok minst mulig med oss, for vi visste ikke hva vi burde ta med, og vi klarte ikke å forstå hva som egentlig var i ferd med å skje. Tretti søstre forlot Karakosh i tre biler, og to familier var med oss fordi de ikke hadde noe sted å dra til. Også tre fransiskanersøstre slo følge med oss. Da vi forlot klosteret, ble vi overrasket over å se et stort antall mennesker forlate byen til fots. (...) Vi var ikke alene om dette. Andre byer opplevde det samme marerittet. Kristne fra femten landsbyer, blant dem Karamles, Bartela, Bashiqa, Talkef, Baqofa, Batnaya og Telusquf, ble tvunget til å forlate hjemmene sine fordi ISIS nærmet seg. Våre medsøstre forlot også klostrene sine i disse byene. I Talkef ble en ung mann (Lugin) som sammen med en ung prest forsøkte å hjelpe en dame som ikke var i stand til å dra på egen hånd, skutt og drept av ISIS.

Foto: Dommenhjemmene av St. Marius og Maria

Kvinner og barn er spesielt utsatt i forfølgelsene som nå pågår i Irak. Mange oppsøker kirker og menigheter.

Flukten vår startet kl. 23.30, og før det bestemte vi oss for å be og motta den hellige kommunion så den ikke ville bli vanhelliget dersom ISIS kom inn i huset. Men i siste øyeblikk bestemte vi oss for å etterlate en bit i tabernaklet med en bønn om at den ville beskyttet huset og byen.

Da vi ankom veikrysset Mosul–Erbil, ble vi sjokkert over å se et stort virvar av biler som kjørte svært kaotisk mot Erbil. Synet lar seg ikke beskrive, ord kan ikke fullt ut gi et bilde av situasjonen. Menn, gravide kvinner, barn, funksjonshemmede, og eldre beveget seg mot Erbil. Det var kristne, shiamuslimere, yezedier og shabaker. Noen reise til fots, andre satt bak på pickuper, lastebiler, og motorsykler.

(...) Vi ankom klosteret 9.30, utmattet både følelsesmessig, fysisk og mentalt. Det vi så var uutholdelig. (...) Vi følte det som om vi var i et mareritt og ønsket at noen ville vekke oss, eller at alt ville være over ved morgengry. Men slik var det ikke. Vi opplevde faktisk en brutal virkelighet. (...)

Siden det ikke var plass til alle søstrene som kom fra Karakosh og Bartela, bor omlag halvparten av oss i Det kaldeiske seminaret, noe vi er svært takknemlige for. Samtidig foretrakk mange familier å bo i klosterhagen fremfor på gaten, så vi skaffet telt til dem. Våre medsøstre fra andre angrepne byer forlot også klostrene sine

og reiste mot andre kurdiske byer. (...) Hjelp oss å stoppe ondskapen.

17. august 2014

Katastrofen er overveldende, og vi kan ikke forstå alt som skjer. Våre kirkeledere forsikret oss om at den kurdiske hæren ville beskytte oss, men de trakk seg plutselig ut fra flere byer på Ninevesletten, og vi måtte ta en rask avgjørelse om å reise. Byen er fullstappet av mennesker, men enn 75 000 har flyktet hit. I tillegg kommer folk som flyktet til andre byer, som Kirkuk, Zakho, Sulaimania og Akra.

Det er en enorm mangel på forsyninger, mat, vann, klær, medisiner, husrom og penger. Og Erbil kan ikke romme alle disse menneskene. Likevel gjør vi det vi kan. Alle søstre som er i stand til å jobbe, reiser rundt fra morgen til kveld og forsøker å hjelpe folk til å finne husly og mat, med hjelp fra Kirken og flyktningesentre.

Vi kan ikke sette vår lit til sentralregjeringen fordi den er i ferd med å dannes og er ute av stand til å beskytte minoriteter. I tillegg ser det så langt ut som om verdens regjeringer ikke seriøst tar affære mot ISIS. Folk har mistet tilliten til alt: til styresmaktene, til kurdisk beskyttelse, til Kirken, selv til internasjonale militærstyrker. Derfor ønsker 90 % av menneskene å reise sin vei. Men dette er slett ikke enkelt, i og med at så mange av dem ikke har pass

eller reisedokumenter. Det andre valget folk har, er å bli, men det er enda mer vanskelig. Vinteren nærmer seg, folk kan ikke bo på gaten, barna deres har behov for å gå på skole, og de trenger arbeid for å leve. (...)

Vi søstre har forlatt nitten av stedene våre, deriblant klostre, skoler og barnehjem. I tillegg har vi blitt fortalt at klosteret og barnehjemmet vårt i Bartela har blitt tatt av ISIS. Også klostrene våre i Mosul og Talkef ble tatt (innbefattet en skole og en barnehage). (...)

23. august 2014

Vi fortsetter å dele vår daglige kamp med dere, i håp om at vårt rop vil nå ut til verden. (...)

Folk kan ikke holde det ut lenger. Byrden er for tung. I går uttrykte en ung mann at han heller ville dø enn å leve uten verdighet. Folk føler at deres verdighet har blitt revet fra dem. Vi blir forfulgt på grunn av vår religion. Ingen av oss hadde noensinne trodd at vi skulle komme til å leve i flyktningeleir på grunn av den.

Det er vanskelig å tro at dette skjer i det 21. århundre. (...)

I går ble 72 mennesker fordrevet fra Karakosh. (...) De som ankom i går, var i elendig forfatning. De måtte krysse Al-Khazi-elven (en sideelv til den store Zab) til fots fordi broen hadde blitt ødelagt. Det er fortsatt ganske mange ved elvebredden. Vi vet ikke hvordan de skal klare å komme seg til Erbil. Det avhenger av situasjonen og forhandlingene mellom Peshmerga og IS. Noen dro for å hente de eldre og de som ikke kan gå. En av våre søstre dro for å hente foreldrene sine og fortalte sin historie. En annen kvinne fortalte at hun hadde blitt atskilt fra mannen sin og barna sine. De er sannsynligvis blant dem som er igjen på den andre bredden, ellers er de kanskje blant gislene IS har tatt. En tre år gammel datter ble også tatt fra fanget til moren sin, og hun vet ingen ting om henne. (...)

I tillegg kjenner vi til fire kristne familier som har vært fastlåst i Sinjar i over tre uker. De er sannsynligvis i ferd med å gå tom for mat og vann. Hvis de ikke får hjelp, kommer de til å dø der. (...)

Når det gjelder vår kommunitet, vet vi at klosteret i Talkef blir brukt som IS-hovedkvarter. Vi vet også at de har tatt klosteret vårt i Karakosh. De som nylig har ankommet, har sagt at alle de

Foto: Dommenhermene av St. Olavs kirke i Norge

Plassmangel gjør at mange må sove under åpen himmel.

hellige bildene, ikonene og statuene er ødelagt. Kors har blitt fjernet fra kirketakene og er erstattet av IS-flagg. (...)

Husk oss i deres bønner.

PS! Vær så snill og del brevet med andre. La verden høre ropet fra de fattige og uskyldige.

Vil du støtte Caritas' arbeid i Irak?

Gi et bidrag via Caritas.no eller benytt gavekonto 8200.01.93433.

Merk innbetalingen «Irak».

ST•OLAV BOKHANDEL

Lys opp i høstmørket med vakre lys!

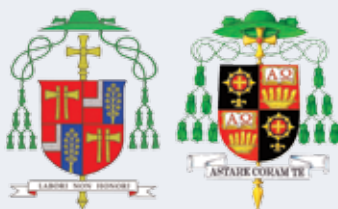
Lysene våre har god kvalitet og lang brennetid.

- Stort utvalg av kortmapper med blant annet usedvanlig fine julekort.

- Husk bibler, Youcat og liten katolsk bønnebok til konfirmantundervisningen.

Åpningstider:

Tirs–fre 10.00–17.00 (Man stengt) AKERSVN. 14
Lør 11.00–15.00 0177 OSLO
Søn 12.30–15.00 TLF. 23 21 95 55

Den katolske kirke og Caritas står sammen i solidaritet for alle mennesker som blir forfulgt og angrepet av terroristene fra Den islamske staten (IS) i Irak. Kristne, yazidier og andre minoriteter blir utsatt for grove overgrep og trenger vår støtte. Minst 200 000 irakere har måttet flykte bare den siste uken. I Erbil har minst 180 000 søkt tilflukt. Vi fordømmer forfølgelsen av både enkeltindivider og religiøse grupper.

Pave Frans ba for ofrene for konflikten i Irak under sin angelusbønn søndag den 10. august. Han kom med følgende budskap:

– Tusenvis av mennesker, blant dem mange kristne, er brutalt kastet ut fra

Sammen i solidaritet mot vold og forfølgelse i Irak

sine hjem, barn dør av sult og tørst mens de flykter, kvinner blir kidnappet, mennesker massakrert. Det er vold av alle typer og ødeleggelser overalt. Alt dette er en dyp krenkelse av Gud og en dyp krenkelse av menneskeheten.

Caritas, Kirkens offisielle bistandsorganisasjon, oppfordrer til å vise solidaritet med våre medmennesker som befinner seg i denne fortvilede situasjonen.

Kristne i vesten kan ikke være likegyldige til dette. Flere av flyktningleirene melder om at nyfødte barn, gamle og syke nå dør av sykdom, tørst og underernæring.

Caritas Internationalis har allerede nådd fram med vann, mat og madrasser til over 3500 familier i Erbil og øvrige byer i området.

Arbeidet for å hjelpe voldens og krigens ofre fortsetter. Vi oppfordrer derfor til sjenerøsitet med våre lidende brødre og søstre i Irak.

Oslo/Tromsø, 12. august 2014

*Biskop Bernt Eidsvig
av Oslo katolske bispedømme*

*Biskop Berislav Grgić
av Tromsø stift*

*Martha Skretteberg,
generalsekretær i Caritas Norge*

Norsk-irakiske Faraj:

– Norge må ta imot flyktninger nå!

Av Andreas Dingstad

Foto: Andreas Dingstad

Faraj Asmaro er en av rundt 350 kaldeere i Norge. De aller fleste stammer fra Nineveh-sletten i Nord-Irak, området terroristene fra IS nå kontrollerer.

Den siste tiden har han vært konstant på telefon og nett for å høre siste nytt fra slektninger og venner, som har måttet flykte fra sine landsbyer – de fleste til fots.

Asmaro (66) kom til Norge under Iran/Irak-krigen i 1981 og har de siste 15 år vært leder for Kaldeisk kirkeforening i Oslo. Han er fra Alqosh, en kaldeisk by i Nord-Irak ca. 50 km nord for Mosul. I juli flyktet slekten hans fra byen – til Ankawa, Erbil og andre steder i Nord-Irak. Alqosh er ennå ikke tatt av terroristene, men alle har flyktet. Frykten er blant terroristenes sterkeste våpen.

– Presten og biskopen var de to siste som forlot Alqosh, forteller Faraj.

– Alle de kristne byene er nå tomme for folk, spøkelsesbyer, etter at innbyggerne måtte flykte om natten, kun med klærne de gikk i. Noen få unge menn med lette våpen er igjen enkelte steder for å beskytte familienes eiendommer.

Konverter eller dø. Historiene fra dem som har kommet seg unna, er horrible: summariske henrettelser, halshugging, voldtekter. Alle minoriteter er rammet. Historien om den kristne familien der alle åtte ble skutt i ansiktet da de nektet å konvertere, er kun én av mange skjebner. På nettet er bilder av grusomhetene bare et klikk unna.

Asmaro tegner et dystert bilde av islamistgruppens mål for hans kjære Irak.

– Som kristen er du *kaffir* og får tre alternativer: Forlat området, betal *jizya*, beskyttelsespenge, eller konverter til islam!

– Alt som vinnes i krigen, er *halal* og dermed et legitimt krigsbytte: kvinner, barn, penger, gull.

– De ønsker å skru tiden tilbake 1400 år, til Muhammeds tid. Husk: Dette er ikke en hvilken som helst militans, men en stor og farlig gruppering med en klar filosofi. For dem er dette en vinn/vinn-situasjon: Seirer de, får de store krigsbytter: penger, eiendom, kvinner. Dør de, kommer de rett til Paradis og blir av enkelte jihadist-teologer lovet 19600 jomfruer hver.

Det er en ideologi som virker forlockende på radikale islamister fra hele verden, også Norge. Ifølge norsk-

irakeren skal flere kristne familier fra Mosul nå ha konvertert til islam av frykt for sine liv.

– Men det slutter ikke etter at du har konvertert. Da krever islamistene lister over alle barna dine, de over 15 år. Jenter over 15 år blir tatt, og deretter tvangsgiftet. Det er katastrofalt det som nå skjer.

Faraj spør om jeg vil se bilder av grusomheter utført av islamistene mot kvinner fra Yazidi-minoriteten. 1000 kvinner er tatt til fange, ifølge Asmaro. De yngste og vakreste holdes som sex-slaver i Mosul, forteller han. Jentene er også til salgs.

– Det er akkurat som i gamle dager. Rike sunnier kan komme og kjøpe seg en kvinne.

Kurderne, vårt siste håp. Kristne følte seg inntil nylig trygge under kurdernes beskyttelse, forteller Faraj. Livet gikk sin vante gang. Folk kunne bevege seg fritt, gå på jobb, gjøre det de ville. Men noe var i gjære. Etter at Mosul, Iraks nest største by, falt til islamistene den 10. juni, måtte folk flykte. Kurdiske styrker forlot sine poster, og sivilbefolkningen ble overlatt til sin skjebne.

– Kanskje overvurderte vi styrken til *peshmergaene*, det kurdiske militæret. Kanskje er de ikke så sterke likevel og må prioritere å beskytte seg selv. Samtidig er det viktig for alle at de nå gjør nettopp det, sier Faraj.

Asmaro roser amerikanerne for at de endelig har skjønnet alvor og sammen med kurdiske styrker angriper IS-posisjoner i Nord-Irak. Han spør seg imidlertid hvordan de kunne vente så lenge med å reagere.

– IS kunne blitt stanset i Mosul fra første dag. Grunnen til at amerikanerne ikke gjorde noe, vet bare de selv.

– Amerika må nå angripe flere av ISs posisjoner og ødelegge deres våpenarsenal. IS har topp moderne våpen stjålet fra den irakiske hær, våpen produsert i USA.

Faraj er bekymret for rapporter om at også ekstreme kurdere har sluttet seg til IS og sverger å innlemme Kurdistan

i kalifatet. Det vil i tilfelle være siste spikeren i kista for den over 1600 år gamle kristne tilstedeværelsen i Irak.

Hva så med moderate muslimer? Hvorfor hører vi ikke mer fra dem? spør jeg.

– Moderate muslimer er også redde, men mange er tause i møte med det som nå skjer, forteller han. Det er som om man ønsker å ta tiden til hjelp og håpe at problemet forsvinner av seg selv.

– **Norge må hjelpe!** I mellomtiden blir forholdene for de internt fordrevne bare verre. Folk er desperate, og mange ønsker å forlate Irak.

– Flere europeiske land må gjøre som Frankrike: ta imot kristne familier som har klart å komme seg unna, sier han engasjert.

Faraj kommer med en klar oppfordring til norske myndigheter:

– Norge må vise mer omtanke og ta imot kristne.

Han viser til kristne familier som allerede har vært i Norge i flere år, men ennå ikke fått innvilget oppholdstillatelse.

De opplever å ikke bli trodd på at de er kristne, sier han og rister på hodet.

– Noen familier har nylig også blitt sendt tilbake, myndighetene mener at de har en «trygg havn» i Kurdistan. Ser vi på dagens situasjon, er dette selvsagt ikke realistisk.

Er vi ikke da med på å tømme Irak for dets siste kristne? spør jeg.

– Jo, men mennesker er viktigere enn land! Kan de ikke beskyttes, må de få reise. Vi kan ikke kreve at de skal bli martyrer! avslutter norsk-irakiske Faraj Asmaro.

En lengre versjon av dette intervjuet finnes på katolsk.no.

Kallshelg

7. – 9.
november

Interessert i dominikansk klosterliv?

7.-9. november inviterer brødrene i St. Dominikus, søstrene på Lunden og Katarinahjemmet til Kallshelg.

Vi besøker alle tre stedene og innleder om sentrale elementer i dominikansk liv – studier, bønn, forkynnelse og fellesskap.

Tid: Fredag 7. kl. 17 til søndag 9. kl. 16, fullt program fås ved påmelding

Aldersgruppe: ca. 18 – 40

Påmelding til: fr. Haavar (haavar.simon@gmail.com), sr. Anne-Lise (Anne-Lise@lunden.katolsk.no) eller sr. Anne Bente (Anne.Bente.Hadland@katolsk.no)

Påmeldingsfrist: 15. oktober

Pris: kr. 250,- til dekning av matutgifter

De som måtte trenge overnatting, kan kontakte de respektive husene.

Ledertrening med NUK

Norges Unge Katolikker har et ledertreningsopplegg for ungdom i alderen 15–18 år, med kurs om Kirken, Bibelen og ledelse & samarbeid. Ledertreningen bygger videre på det ungdommene har lært i katekesen og skal fortsette å utvikle dem til å bli gode, katolske forbilder og lederemner. Kursene holdes på vår- og høstsamlingene på Mariaholm. I tillegg til å lære mer får man oppleve et levende katolsk fellesskap blant ungdom, møte nye og gamle venner og bli bedre kjent med troen. Få med fjorårets konfirmanter fra din menighet til Høstsamlingen 2014!

For: konfirmerte ungdommer over 15 år

Tid: 17.–19. oktober

Sted: Mariaholm, Spydeberg

Pris: kr 800 for NUK-medlemmer; kr 1200 for øvrige

Påmelding: www.nuk.no/aktiviteter

Adventsaksjonshelg

Hvert år arrangerer Norges Unge Katolikker en solidaritetsaksjon i samarbeid med Caritas Norge. I år setter vi lys på utdanning i konfliktpregede områder. På Adventsaksjonshelgen skal vi lære mer om Caritas' arbeid i Colombia. Det blir workshops, spennende foredrag og filmvisning. Vi anbefaler at lokalagene sender et par representanter til helgen slik at de er godt forberedt til årets Adventsaksjon.

For: konfirmerte ungdommer over 15 år

Tid: 31. oktober–2. november

Sted: Mariaholm, Spydeberg

Pris: kr 800 for NUK-medlemmer; kr 1200 for øvrige

Påmelding: www.nuk.no/aktiviteter

Pilgrimsresa till Portugal och Fatima

9-13 oktober 2014

Pris från 6 995,- med flyg, dubbelrum, 4 nätter med halvpension inkl vatten och vin, alla utflykter och entréer enl program, lokal guide och präst som firar daglig mässa.

20/9 Korsika – Medelhavets pärla
29/9 Avila – det karmelitiska Kastilien
25/10 I St Ignatius fotspår
med P. Rainer Carls
14/11 Rom - Assisi
med kh A. Reinholdsson

EXODUS RESOR Tel +46 46 14 05 90
www.exodusresor.se

ST. OLAV

Besøk St. Olav bokhandels nye nettbutikk:

www.stolavbok.no

Til slutt så jeg at det var Gud som kalte meg

Av Heidi H. Øyma

–Til slutt så jeg at det var Gud som kalte meg. Han talte ikke direkte til meg som han gjorde med profeten Jeremia, men jeg ser hva som har skjedd i mitt liv.

Ordene tilhører Le Van Lai (68), nyviet permanent diakon den første vietnameser som går inn i denne tjenesten i Oslo katolske bispedømme. Lai er gift med Anne Marie Tran og har tre døtre: Therese Le Nordlie (f. 1980), Katharina Le (f. 1984) og Elisabeth Le (f. 1985). For noen måneder siden fikk de sitt første barnebarn, Emma.

Jeg traff Lai dagen etter diakonvielsen i St. Svithun kirke i Stavanger, en vielse han i sin takketale karakteriserte som «en gjennomgripende forandring i mitt liv». Det er ikke den første forandringen han har vært gjennom. I likhet med svært mange i våre menigheter har Lai en dramatisk livshistorie, som han nå har sagt seg villig til å dele.

Lai ble født inn i en praktiserende buddhistisk familie i Saigon. Han studerte realfag på universitetet, men Vietnamkrigen raste, og han fikk et alvorlig problem.

– Studenter som ikke klarte å gå videre, ble innkalt til trening som offiserer i infanteriet. Det innebar små sjanser for å overleve. Jeg var veldig redd fordi jeg strøk ved universitetet. Innen to måneder måtte jeg melde meg. Men før fristen utløp, så jeg at marinen trengte offiserer. Studenter med bakgrunn i realfag var ønsket for å bli styrmenn eller kapteiner. Jeg meldte meg og ble tatt inn. Før det hadde jeg ikke turt å gå ut fordi jeg var redd for å bli stanset av militærpolitiet.

Sogneprest Reidar Voith og p. Simon Linh ikler Le Van Lai dalmatika.

Marinen blir i første omgang redningen, men etter seks år faller Saigon.

– Det nye politiske systemet innebar at alle tidligere offiserer ble satt i konsentrasjonsleir. De kalte det for omskolering. Vi satt på ubestemt tid, man skulle løslates «når hjernen var rensket». Jeg var tre år i konsentrasjonsleir. Vi merket at det ikke var omskolering, men en form for hevn.

Lai ble løslatt uten at han vet hvorfor, men fikk ikke lov til å dra tilbake til Saigon. Han skulle rydde jord og klare seg selv i en såkalt «ny økonomisk sone» i jungelen.

– Vi fikk ikke engang utdelt såkorn til å dyrke ris. Etter en måned så jeg at det var umulig å leve der. Jeg rømte tilbake til Saigon.

I Saigon går han under jorden, vandrer rundt på gaten på dagtid og sover forskjellige steder. Han kjenner allerede Anne Marie, er ofte med hennes familie om dagen og går med henne på jobb. Familien hans må passe på at

den lokale soneansvarlige informanten, som er deres nabo, ikke oppdager at Lai er tilbake. Denne situasjonen varer to-tre måneder.

– Anne-Marie var en god katolikk, så hun stakk innom jesuittkirken på vei hjem fra jobben

Det er derfor du nå også heter Ignatio!

– Ja. Jeg begynte å bli med henne i messen. Men en dag fikk jeg et engasjement fra en båteier, mr. Chau. Han ville flykte. Han hadde en taubåt og var ansatt hos staten for å heve båter som var senket under krigen. Han så en sjanse til å rømme på vei fra ett oppdrag til et annet. Planen var å reise fra Saigon til Singapore.

–Jeg flyttet inn hos mr. Chau. Han hadde en høy stilling, så ingen fikk lov å komme hjem til ham og sjekke familie og uvedkommende. Jeg fikk ikke lov å forlate huset, han var redd for at jeg skulle stikke av og finne en annen oppdragsgiver som betalte bedre.

Han var redd du skulle rømme?

– Det stemmer. Det var ikke så lett å skaffe seg en marineoffiser for langfart med en stor båt. Så langt kan man ikke reise med en trebåt eller fiskebåt. Det var mangel på marineoffiser, ikke mange av dem ble løslatt fra konsentrasjonsleirene.

– Jeg bodde på loftet og kom bare ned for å spise middag. Jeg var veldig fattig, hadde ingen penger og fikk ingen lønn. Så fant jeg en bibel. Jeg leste fordi jeg kjedet meg, og jeg hørte familien som bad hver dag nede i stuen. Det var en katolsk familie. Og så begynte jeg å tenke.

Lai og Anne Marie forlover seg før fluktplanleggingen. Som marineoffiser har Lai kun erfaring fra seiling innenfor territorialgrensen. En kamerat som er vant med å seile til Singapore, forteller at han må se etter en bestemt øy som heter Anambas, som ligger mellom Indonesia og Thailandbukta. Denne skal dukke opp etter to dagers reise fra Saigon, hvis ikke er det fare for å havne i farlig farvann med masse korallrev ved Indonesia.

Så reiser dere en natt ...

– Mr. Chau sa til meg at det var en prest om bord. Det var p. Simon Linh. Han oppmuntret meg og sa at han bad for meg. Men etter de første to dagene fant jeg ikke øya. Jeg var litt bekymret, for det var 144 mennesker – 144 sjeler – om bord, og jeg hadde ansvaret for dem. Etter tre dager fant jeg fremdeles ikke øya. Det var vanskelig å beregne hvilken hastighet båten holdt, vi hadde ikke de nødvendige instrumentene.

–Men den femte dagen ser jeg en øy i det fjerne. Jeg regnet med den var ca. 50 kilometer unna. Bare jeg, p. Simon og mr. Chau kjente situasjonen. Jeg hadde ikke fortalt de andre at vi skulle se øya, det kunne skapt panikk. Så sa jeg til mr. Chau: «Kan du be p. Simon feire messen, jeg stopper båten.»

Men du var ikke katolikk?

– Jeg ønsket å ha en takksigelsesmesse fordi jeg så øya. Jeg forstod ikke hva jeg sa. Det var som da Peter sa: «Du er Guds sønn». Det var ikke kjøtt og blod som sa det.

Anne Marie Tran bærer frem dalmatikaen hennes mann skal ikles.

– Messen varte en time. Og så ser jeg øya – bare ca. fem kilometer unna! Da skjønnte jeg at vi var kommet inn i en sterk strøm fra Thailandbukten ut i havet. Strømmen drev oss utover, og jeg måtte endre kurs og seile innover. Så takk for takksigelsesmessen! Uten den ville jeg ikke visst hvor sterk strømmen var.

Klokken tolv om natten kom det en storm, men neste morgen ser de land ved Singapore.

Endelig fremme?

– Men problemene var ikke over. Mr. Chau ville seile inn i havnen i Singapore. Men han kjente ikke loven. Vi ble tauet ut av marinen. Vi fikk beskjed om å seile nedover kysten og at om vi kom tilbake, ville vi bli beskutt. Jeg sa til mr. Chau: «Vi har ikke råd til å reise. Båten er gammel og bruker mye olje, vi har ikke nok drivstoff, jeg har ingen kart.» Han overlot det til meg å bestemme. Så begynte jeg å si: «Gud, hva skal jeg gjøre?» Jeg bestemte at kvinner og barn skulle legge seg på dekk og vise at de er slitne og sultne, og at vi skulle satse på å bli plukket opp.

–Det var en norsk båt der, Berg Sisu, fra Bergesen-rederiet. Jeg sendte min maskinsjef, som hadde gått på samme marineoffiseresskolen som meg for å snakke med kapteinen. Han svarte at han ikke hadde lov til å plukke opp

en båt som var i kjørbær stand. To år senere ble det automatisk slik at man ble plukket opp, men vi flyktet veldig tidlig. Kapteinen måtte ringe både den norske ambassadøren i Singapore og myndigheten i Norge for å spørre om lov til å plukke oss opp.

– Vi lå i to dager ved Berg Sisu, men plutselig kom det en beskjed over høyttaleren: «Dere blir plukket opp».

På dette tidspunktet er Lai helt utmatet, han har ikke klart å spise under overfarten, og de siste dagene har han heller ikke sovet. Men han har tatt en beslutning.

– Der, på Berg Sisu ved anker i havnen, ber jeg pater Linh døpe meg.

Så ble det Norge og Tønsberg, hvordan var det?

– Vi var den første vietnamesiske familien i Tønsberg. Vi ble godt tatt imot både i menigheten og av de ikke-katolske nabofamiliene. De tre nabofamiliene laget en overraskelse for oss. 24. desember banket det plutselig på døren, og de feiret jul med oss –enda vi var fremmede for dem.

– Vi spurte oss frem og fant kirken med en gang. Jeg traff daværende sogneprest, p. Vranken fra Nederland og St. Elisabethsøstrene. En dag banket menighetsrådsformannen på døren. Han hadde med et krusifiks og en ma-

riastatue. Vi har beholdt det krusifikset og den statuen inntil i dag.

– Vi skulle gifte oss, men hadde ingen penger, mine kamerater fra USA sendt oss en gave på 300 dollar. Det var alt jeg hadde. Da organiserte Elisabethsøstrene bryllupsfesten for oss i menighetsalen.

Familien bor fire år i Tønsberg, de to første døtrene blir født. Lai tenker på å dra til sjøs igjen, men det innebærer for mye fravær fra familien. Han satser på en helt ny utdanning innen petroleums teknologi og flytter til Stavanger.

– Katarina var bare seks måneder. Når barna hadde lagt seg, var jeg for sliten til å lese, derfor måtte jeg holde henne og lese samtidig. Det tok tre år, så var jeg petroleumsingeniør. Men da jeg var ferdig, var det ikke lett å få jobb, så jeg fortsatte med studiene i to år til. Etter ferdig sivilingeniørutdanning fikk jeg jobb i Halliburton – der jeg jobber fremdeles.

Lai er brønnplanlegger, et arbeid hvor erfaring er viktig. Halliburton ønsker derfor at de ansatte skal stå i jobben helt til de fyller 70. Lai regner med å jobbe i to år til, men ser også frem til pensjonisttilværelsen.

– Jeg ønsker å be laudes i kirken med prestene om morgenen. Det er foreløpig ikke mulig. Vi tenker også på å selge huset, som ligger på Forus, og flytte inn i en leilighet nær kirken.

Etter hvert ble det mye kirkelig engasjement i Stavanger?

– Først var jeg formann i den vietnamesiske gruppen, og etter en stund bad p. Rory Mulligan og p. Simon Linh meg om å bli kirkelig assistent – samtidig med Hans Bærheim, i 1996.

Hva tenkte du da p. Rolf Bowitz spurte deg om diakontjeneste?

– Jeg sa, la meg tenke. Så diskuterte jeg med Anne Marie dette med at jeg var for gammel og sånn. Men hun oppmuntret meg: Hvis du føler det er ditt kall ... Jeg så tilbake på det som var skjedd, for å finne om Gud kaller. Så bad jeg: «Gud, du snakker ikke direkte til meg som du gjorde med profetene, men du

lar det som skjer tale, det var din tale til meg.»

Det at du sa ja til å prøve kallet, betød enda en ny runde studier og utfordringer, i din alder og med full jobb. Hvordan får du til alt?

– Som jeg sa i går da jeg takket, det er Gud som kaller meg til diakon for å gjøre kirkelig tjeneste, for jeg har mange svake sider, som språkkunnskaper og alder, men jeg føler at Gud sa: «Lai, du må ikke si at du er for gammel!»

Lai har flere eksempler på at det er viktig å være lydhør for hvordan Gud taler i hendelser og mennesker.

– Anne Marie og jeg tenkte: Vi følger kirkebudet og går i messen hver søndag. Det holder. Men for en fem-seks år siden var vi i messen en mandag, og jeg la merke til en gutt. Han kom hver dag på en gammel sykkel for å ministrere. Det regnet, men han gikk i kirken likevel. Så tenkte vi: «En trettien år gammel gutt går i kirken hver dag uansett værforhold, vi er voksne, hvorfor gjør vi ikke det? Så begynte vi å gå. Jeg ministrerte sammen med den gutten. Vi må være villige til å lære. Han var et forbilde for oss to. Så vi begynte å gå i messen hver dag. Han har flyttet herfra nå. Vi tenkte at han var

som engelen som sier til kvinnene ved graven: «Hva leter dere etter?»

Hva skal du gjøre som diakon i menigheten?

– P. Reidar har ikke fordelt oppgavene ennå, men ett stort behov jeg kan se, er å feire dåpen.

– Og en gang la vår polske kapellan merke til en gruppe skoleungdommer utenfor kirken som så ut som de hadde spørsmål. Han kom til meg. Jeg tok dem inn i kirken og med mine ufullstendige norskkunnskaper svarte jeg på spørsmål og viste dem rundt. Jeg tror det var vellykket. Jeg var alene, og tenkte at kanskje må jeg være her og jobbe for Kirken. Situasjonen vår, ja, det er en nødssituasjon. Vi risikerer at barn og unge forsvinner fordi vi ikke forkynner evangeliet. Er det ikke slik?

Jo. Alle mann på dekk!

– Ja! Jeg sier: «Takk, Gud, min norsk er ikke hundre prosent, men du bruker meg likevel – med din hjelp.»

Spørsmål om det permanente diakonat i bispedømmet kan rettes til diakonkommisjon@okb.katolsk.no.

I 1979 døpte p. Simon Linh (t.h.) Lai i havnen i Singapore

Fra Lais takketale etter ordinasjonen

Jeg takker min kone, Anne Marie.

Gud brukte deg til å konvertere meg. Da jeg ble løslatt fra konsentrasjonsleiren, hadde jeg mistet alt. Jeg var en vietnameser som ikke hadde menneskerettighet i det hele tatt under det nye politiske systemet. Jeg hadde ingen mulighet til å skaffe meg en jobb å leve av fordi mitt navn var svartelistet. Men Gud reddet meg. Han sendte deg til å omfavne og beskyttet meg inntil vi rømte sammen.

Syndens sommer?

Av Hans Fredrik Dahl

– professor emeritus i medier og kommunikasjon, UiO

For en sommer! I 2014 har verdens ulykker formelig stått i kø.

Borgerkrigen i Syria som ingen ende vil ta, Gaza-krigen som igjen har brakt palestinere og israelere i nærkamp, IS-herjingene i Irak som truer med religionskrig i den helt store skala ... sjelden så man slike trusler formørke en ellers uskyldig sommer. Og ikke bare fra fjerne verdensdeler – hundreårsminnet om utbruddet av Første verdenskrig har brakt fram bilder i vår europeiske hukommelse som vi kanskje helst vil glemme. Men man skal ikke ha lest mange kapitler av Christopher Clarks bestselger «Søvnjengerne» før man blir minnet på at Europas store ulykke var sørgelig selvforskyldt, eller pint seg gjennom slag-skildringene i Ken Follets «Kjempenes fall» før man blir rystet av hva våre egne oldeforeldre gjorde og trodde på.

La oss likevel spørre: hva har emosjonelle rystelser av denne art å si for oss kristne – bortsett fra at vi selvfølgelig ser oss lei på medmenneskers vegne og beklager all krig?

For min egen del må jeg si at verdensgru dessverre bringer den grunnleggende tanke om arvesynden opp i bevisstheten.

Jeg hører motforestillingen. Arvesynden! Kan noen tro på den, trekke den gamle myte om menneskets ulydighet for Gud fram i sammenheng med noe moderne og virkelig? Et eple, var det ikke; og en straff som skulle forplante

seg gjennom slektsledd etter slektsledd like til tidenes ende?

I det hele tatt synden, kan noen tro på den i 2014? Mange ting gjør dette begrepet fjernt og gammeldags. Det er vel bare kristen ortodoksi som hevder at mennesket er syndig av naturen, og at «arvesynden» sprer seg gjennom historien ved å gjøre den enkelte «skyldig» slik at hun eller han må tilstå sin brøde og be om forlatelse før noen hellig handling kan finne sted i kirken: «Jeg har syndet meget, i tanker og ord, gjerninger og forsømmelser.» Motsatt da idealet om det frie, sterke mennesket, som uplettet av enhver nedarvet skyldfølelse går gjennom livet med hevet panne, idet man forakter de jamrende kristne og deres gammeldagse selvplageri. Det frie mennesket tar på seg individuell skyld, selvfølgelig, og bærer ansvaret for egne misgjerninger, men forkaster enhver tanke om en *arvelig* synd.

Men er de så forskjellige? Begge taler om frigjøring; den kristne gjennom nåden, humanisten gjennom selverkjennelsen. I begge tilfeller altså en

De er medmennesker, ikke bare de lidende, men også de som påfører andre lidelse, de som i dag kjennes som perpetrators, gjerningspersoner.

tilstand av «syndfrihet» eller «skyldfrihet», som i realiteten kan oppleves likt. I alle fall har den langt på vei like uttrykk, ved at den forstås som en befrielse eller frigjøring. For hva annet betyr det at mennesket blir frigjort, enn at det kaster av seg tyngsler som virker innskrenkende i én eller annen forstand? Det kan nok være ulike mål for den «frihet» som begge parter etterstreber, men det kan også være en viss likhet i selve begrepet om «frigjøring», kanskje. Hovedpersonen Paul Selmer i Sigrid Undsets store konversjonsromaner «Gymnadenia» og «Den brændende busk» elsker sin mor, til tross for at han velger katolisismen mens hun står fast i sin ungdoms kulturradikalisme, frigjøringsideene fra 1880-årene. Det skyldes ikke bare mor-sønn-kjærligheten, det skyldes en affinitet mellom de to personenes livsmål; at den konservative kristne og den radikale humanist dypest sett ikke er så ulike likevel. Deres menneskelige frihetstrang synes i alle fall ens.

Men hva kan man si om synden? Menneskenes synd i sin alminnelighet? Den er ikke blitt mindre i vår egen tid, snarere større. To verdenskriger, flere folkemord, fusjons- og fisjonsbomber, terrorbalanse og nedslaktning av sivile i tidligere koloniområder – kan man tenke seg noe verre? Og det tar ikke slutt, men forplanter seg gjennom slektsleddene? Det er vanskelig å se det 20. århundres synder som anomalier og beklagelige avvik, forbrytelser om man vil, snarere er de vel utslag av noe mer fundamentalt. Men av hva?

Enhver må her svare for seg selv. Den som skriver dette, har i en årrekke for sin del tumlet med problemene rundt nazismens og kommunismens brutalitet og kan ikke slå bort tanken om en arvesynd. Den synes sørgelig aktuell også, og har å gjøre med den medskyld vi faktisk føler for det som har foregått i leirer og på slagmarker, i straffekolonier og på drapsfelt. De er medmennesker, ikke bare de lidende, men også de som påfører andre lidelse, de som i dag kjennes som *perpetrators*, gjerningspersoner. Hvordan skal vi kunne tenke om dem, annet enn innenfor

begrepet om mennesket som slekt eller art, og innse at det innenfor denne art befinner seg en lyte eller en moralsk feil som gjør at vi som individer kan komme til å handle slik som overgripere på alle sider har gjort?

Ikke bare er dette et filosofisk spørsmål. I den empiriske forskningen om stalinisme og hitlerisme, like fullt som gjennom denne sommerens nyhetsmeldinger, fornemmer vi at skyldspørsmål som tidligere ble skjøvet over på motparten og gjorde at en selv stod ren og uplettet, i dag behandles langt mer nyansert. Vi blir alle skyldige, på et vis. Jeg kan derfor ikke fri meg for å tenke at den gamle lære om arvesynd har mye for seg. Det er en feil ved mennesket, ikke sant. Det ser sin egen synd – og sørger over det.

Nytt liv i Villa Maria

Av sr. Anne Bente Hadland OP

Foto: Arne Marco Kirsebom SS.CC

Vi står i kjelleren på gamle Villa Maria i Bærum og betrakter ventilasjonsanlegget – det er gedigent.

Vegger måtte ned, gravemaskin inn og store mengder fyllmasse ut for å gi plass. – Det fordyret prosjektet med 1 million, sier p. Arne. – Heldigvis fikk vi god hjelp fra Bonifatiuswerk/Diasporakommisariat i Tyskland. De har vært uhyre generøse.

Villa Maria er bygget i forlengelsen av Mariakirken på Stabekk. Opprinnelig var det et sykehjem drevet av Antonius-søstrene. Kommunen drev det videre da søstrene trakk seg ut. Siden har det vært leid ut til ulike grupper noen år i påvente av bruksendring. Fra høsten av huser det picpusfedrenes kommunitet og menighetscenter.

St. Olavs utsendte besøker Villa Maria og blir vist rundt av byggherre og sogneprest Arne Marco Kirsebom i begynnelsen av juli. Det er like før

overtagelse, og huset er så å si innflyttingsklart. – Det er ikke bestemt når den offisielle åpningen skal være, det blir vel en gang utpå høsten, sier p. Arne. – Men vi begynner innflyttingen nå i løpet av sommeren.

– Da ombyggingen startet, ble absolutt alt revet. Ingenting sto igjen, bortsett fra det ytre bygget.

Så de som kjente Villa Maria fra før, vil ikke kjenne seg igjen?

– Nei, det er totalt ombygget. Det er et annet hus.

Resultatet er lyst og innbydende. Midt i bygget går en trapp som forbinder de tre etasjene, bortsett fra kjelleren. I øverste etasje blir det kontorer for menigheten og de i alt fire prestene

som bor der. Der er samtalerom og også fellesrom for picpusfedrene. Andre etasje er deres boligavdeling. Der har hver av dem sine rom med bad, små leiligheter egentlig, som kan utstyres med kjøkken dersom Villa Maria med tiden skal gi rom for prester som ikke bor i fellesskap. – Vi har felles kjøkken og stue oppe, så det er med hensikt at boligenhetene nå ikke er utstyrt med kjøkken, men det er lagt opp til at det lett kan omgjøres.

– Det er laget seks boligenheter her, sier p. Arne idet vi beveger oss ned til første etasje. – Vi er fire som flytter inn, så har vi plass til enda en medbror, i tillegg et gjesterom.

I første etasje er det menighetslokaler: en stor flott sal, kjøkken, to store undervisningsrom, garderobe og utearealer.

Det blir noen kvadratmeter ekstra for menigheten dette – hvordan skal dere bruke plassen?

–Vi får vel mellom 250 og 300 kvadratmeter ekstra plass, vil jeg tro. Disse rommene som du nå ser, kommer i tillegg til det vi allerede har, og etterhvert skal også den gamle presteboligen pusses opp og integreres i menighetsarbeidet. Jeg håper jo disse nye lokalene vil føre til en vekst i menighetens aktiviteter og at vi klarer å involvere enda flere menighetsmedlemmer enn de som allerede er aktive i dag, og som forøvrig gjør en kjempejobb.

Har du noe konkret i tankene?

–Til nå har vi for eksempel hatt barnas undervisning på Eikeli. (Menigheten

har en annekskirke der hvor det bl.a. feires engelsk messe hver søndag. Red.anm.) Det ville være fint å flytte undervisningen hit hvor de går i kirken og mottar sakramentene. Så har vi jo rom for enda flere aktiviteter. Jeg tenker på barne- og ungdomsarbeid, troskurs, tjenester i liturgien Det er et stort vekstpotensiale her, og nå har vi et helt annet rom å vokse i. Håpet er jo at nybygget også skal appellere til menigheten og genere ny aktivitet.

Men du er fornøyd!

– Det er jeg, det har vært morsomt å være del i prosessen. Jeg er fornøyd med resultatet, men jeg er også fornøyd og imponert over hvor smidig samarbeidet har vært mellom de ulike aktørene. Kjemien mellom vår prosjektleder og byggelederen for Realbygg har vært veldig god, og arbeidet som begynte i november, har gått helt etter planen. Jeg kom inn i byggekomiteen i januar 2013 og overtok som sogneprest høsten 2013, akkurat i tide før rivingen og byggingen startet. Så mitt første år i menigheten har i stor grad dreid seg om dette prosjektet.

Da var det greit at du har en ingeniørutdanning i bunnen?

– Ja, det kan du si.

Du er tilbake i din barndoms menighet. Her vokste du opp, gikk i kirken og til katekese – hvordan er det å komme tilbake som sogneprest?

– Utnevnelsen kom uventet, det er nå det ene. Det andre er at menigheten nå er en merkelig blanding av å være både kjent og ukjent for meg. Nå har jo denne menigheten hatt et usedvanlig stabilt presteskap. P. Ivens var sogneprest fra 1956, p. Neve overtok etter ham i 1980, og så kommer jeg i 2013. Menigheten har ganske lenge og i stor grad vært en enmannsbedrift. Nå vil jeg ha ansvaret med to andre prester, det vil jo sånn sett bli en stor forandring for menigheten også.

Hvem er de andre prestene?

– Det er min medbror Wojciech Kotowski, som har ansvaret for den polske sjelesorgen, og Eystein Freuchen, som er kapellan i halv stilling.

Hva vil det bety at dere picpuser har en kommunitet tilknyttet menigheten?

– Jeg håper jo at det vil merkes positivt. To av mine medbrødre vil riktignok ha sin virksomhet i andre menigheter: p. Pawel Piotr Wiech, som har vært sognadministrator på Hønefoss og ansvarlig for innvandrersjelesorgen, men som nå skal ha et sabbatsår, og p. Krzysztof Ireneusz Wanat, som er kapellan for polsktalende i St. Johannes i Oslo. Vi vil ha felles tidebønner i kirken, og jeg håper og tror at menigheten vil erfare at vi også tilfører noe som fellesskap. Dette vil i det hele tatt være en mulighet for oss til å markere oss som orden, ikke bare som sogneprester og kapellaner, og det ser jeg frem til. Som situasjonen nå er i vår orden, er det den polske provins som er ansvarlig for picpusene i Norge. Jeg er «utlånt» fra den tyske, kan du si, men mitt håp er at vi også skal få inn brødre fra andre kontinenter slik at vi som fellesskap bedre skal avspeile virkeligheten i Den katolske kirke i Norge.

Ny adresse

P. Wanat SS.CC og p. Kotowski SS.CC flyttet i august til Stabekk fra leiligheten i Nordal Bruns gate i Oslo. Den nye adressen til picpuserfedrenes kommunitet er Nyveien 17A, 1369 Stabekk.

Prosjektfakta

Kontrakter ble undertegnet i oktober 2013, arbeidet begynte i november og bygget ble overtatt den 3. juli. Ca. 1150 kvadratmeter er ombygget.

Det har kostet over 18 millioner, hvorav menigheten har betalt drøyt 11, Bonifatiuswerk og Diasporakommisariat rundt 5 og OKB 2,5 ...

Prosjektleder har vært Harald Gaukstad fra EGG Arkitekter.

Byggekomiten besod av Gaukstad, sognepresten, p. Pawel Wiech, Gunnar og Olav Markussen, arkitekt Bozena Grudzienska og rådgivende ingeniører Øyvind Jelmert for elektro og Tore Buvik for VVS og rør.

Hovedentreprenør for gjennomføringen var Realbygg AS med byggeleder Jarl Jørgensen; strøm: Kontakt El-Installasjon AS; rør: Brødrene Bastiansen AS, VVS: Bjerke Ventilasjon AS.

Oslo katolske bispedømme: Årsregnskap 2013

Av Pham Cong Thuan, økonom

Oslo katolske bispedømmes regnskap for 2013 viser et driftsoverskudd på kr 11,99 millioner. Som tidligere, reflekterer også årets overskudd den stadige økende medlemsmassen.

Vi mottok hele kr 17,0 millioner mer i tilskudd fra stat og kommune sammenlignet med året før.

Samtidig som vi øket inntektene med totalt kr 18,7 millioner, økte utgiftene våre med kr 11,0 millioner. Det er positivt at utgiftene øker mindre enn inntektene. Vi vet at alle kroner spart vil komme godt med siden vi står foran flere store eiendomsprosjekter.

I de foregående regnskapspresentasjoner har jeg skrevet litt om forholdet mellom stat og kirke, fordeling av offentlige tilskudd mellom menighetene og litt om fokusområder for bispedømmet. Denne gangen ønsker jeg å skrive litt om hvordan situasjonen i OKB er sammenlignet med bispedømmene i andre nordiske land.

De nordiske bispedømmer

OKB har for tiden rundt 70 prester på lønnslisten. Dette er mindre enn både hele Sverige og hele Danmark. Samtidig er vi nå det største bispedømmet i Norden, regnet i antall registrerte katolikker. Danskene har om lag det samme antallet prester som vi har, og 45 000 registrerte katolikker. Sverige har rundt 190 prester og diakoner og 107 000 registrerte troende. OKB har 135 000 registrerte.

Hver av våre prester betjener i gjennomsnitt 1900 troende. I Danmark og Sverige ligger det samme tallet på rundt 600.

Når vi vet at det i gjennomsnitt koster kr 500 000 å drifte og holde en prest per år, utgjør de ekstra utgiftene i Danmark og Sverige mye totalt. Tilsvarende sparer vi på å ikke ha samme prestedekning som

i våre naboland. Om vi skulle ha hatt samme dekning som dem, måtte vi ha hatt 225 prester på lønnslisten. Det tilsvarer en økning på 155 prester. I kroner ville det blitt ekstra kostnader for kr 77,5 millioner.

Vi har ikke råd til samme prestedekning som dem. For så vidt har ikke våre naboland råd til dette heller. Særlig er det vanskelig for de bispedømmene med svakest økonomi. Derfor har vi, de norske bispedømmer og Sverige, fra og med 2015, gått med på å gi fra oss 15 % av støtten vi mottar fra tyske Diasporakommissariat til prestelønninger. Disse pengene vil gå til bispedømmene på Island, Danmark og Finland. Dette vil tilsvare rundt kr 1 million per år mindre til OKB.

Kurien

Vi har i flere år fokusert på å bygge opp bispedømmets administrasjon og de kirkelige fellestjenester. Med opprettelsen av Pastoralavdelingen i 2013 ser vi at vi foreløpig er ved målet. Det vil ikke være fokus på å bygge ut administrasjonen videre de nærmeste år.

Eiendom

Den store og stadige voksende utgiftsposten ligger i eiendom. Vi står foran betydelige investeringer. Bare i år vil vi starte bygging av kirke, menighetshus og presteboliger på Jessheim. De totale utgifter vil beløpe seg til kr 70 millioner. I tillegg sonderer vi mulighetene for å kjøpe en kirketomt i Førde.

BØNN FOR KALL 2014

Første torsdag i måneden ber de troende i Oslo katolske bispedømme spesielt for kall til preste- og ordensliv. Alle menigheter og klostre i bispedømmet oppfordres til å gjøre dette lokalt, og alle katolikker oppfordres til å be alene og i familien.

I St. Olav domkirke holdes det en egen messe på denne dagen med påfølgende kirkekafe. Kommende datoer er:

- 2. oktober:** Dominikanerne/
fransiskanerne
- 6. november:** Elisabethsøstrene
- 4. desember:** Oblatpatrene

Resultatrapport

	2013	2012
INNTEKTER		
Statstilskudd	43 667 871,00	35 528 568,00
Kommunaltilskudd	49 598 236,91	40 692 647,92
Bonifatius Werk m.fl.	577 165,83	443 631,90
Tilskudd og refusjoner prestelønn	2 194 682,00	2 197 958,12
Gaver	677 839,14	1 463 725,03
Andre inntekter	733 271,52	250 559,04
Refusjoner fra menigheter m.fl.	4 646 246,43	2 984 237,13
Innbet. til særskilte formål	409 423,00	258 456,00
SUM INNTEKTER	102 504 735,83	83 819 783,14
KOSTNADER		
Administrasjon OKB	-13 111 133,75	-10 450 119,27
Drift eiendom	-19 219 491,06	-11 187 295,34
Råd og kommisjoner	-399 529,27	-266 952,51
Informasjon og media	-6 529 166,53	-5 574 391,80
Pastoralt arbeid	-4 757 495,80	-3 966 189,56
Innvandrerselesorg	-1 078 234,35	-1 133 090,19
Prester	-13 130 159,01	-11 902 752,20
Kommunaltilskudd til menigheter	-26 585 072,00	-24 761 813,00
Andre tilskudd	-4 569 357,51	-10 016 032,02
Tap på fordringer	0,00	-209 000,00
Utbetalt til særskilte formål	-1 126 418,00	-29 740,00
SUM DRIFTSKOSTNADER	-90 506 057,28	-79 497 375,89
DRIFTSRESULTAT	11 998 678,55	4 322 407,25
RENTETILSKUD OG KOSTNADER		
Renteinntekter og kostnader		
Renteinntekter	168 245,93	363 718,67
Renteutgifter	-458 047,96	-530 968,41
Andre finansinntekter	6 791,50	5 578,04
Andre finanskostnader	-8 839,86	-4 137,36
NETTO FINANS	-291 850,39	-165 809,06
RESULTAT FØR	11 706 828,16	4 156 598,19
SÆRSKILTE POSTER		
SÆRSKILTE POSTER		
Gaver til videresendelse	2 882 876,66	1 011 033,34
Gaver mottatt og oversendt	-2 882 876,66	-1 011 033,34
Mottatte tilskudd til byggeprosjekter	602 076,00	0,00
Byggeprosjekter	-1 616 677,13	-3 258 465,12
Bil kjøp	-478 000,00	-339 930,00
A. ekstraord. inntekter	0,00	0,00
A. ekstraord. kostnader	0,00	0,00
Avskrivning på fordringer	0,00	0,00
Endr. i avstn. til særskilte formål	716 995,00	-228 716,00
NETTO SÆRSKILTE POSTER	-775 606,13	-3 827 111,12
ÅRSRESULTAT	10 931 222,03	329 487,07
OVERFØRINGER		
Overført til Kapitalkonto	-2 815 985,54	-3 050 164,51
Overført fra Kapitalkonto	0,00	0,00
Overført til fond	-12 065 291,00	-4 841 500,58
Overført fra fond	3 950 054,51	7 562 178,02
SUM OVERFØRINGER	-10 931 222,03	-329 487,07

Regnskapstallene

Forhåpentligvis er rubrikkene i regnskapet mer eller mindre selvforklarende. Om du skulle lure på noe, håper jeg at du tar kontakt med meg på finans@okb.katolsk.no eller tlf. 23 21 95 20.

Thuan Cong Pham, økonom

Tette kirkevegger i Halden

Foto: Østlandsnett

Muren i Halden før den ble tett.

Ett eksempel på hva man bruker penger på under posten «Eiendom» for tiden, er kirken i Halden. Grunnet tett drenering med dertil sprukne rør fra takrennene, var det oppstått frostskafer i murveggene. I tillegg var det også skader fra et tidligere reparasjonsforsøk hvor det var brukt feil type mørtel. Dette har igjen ført til fukt i veggene, med det resultat at murpussen inne i kirken har smuldret opp på mange steder.

Det har blitt gravd ny drenering og montert nye rør fra takrennene. Tre trær som stod for nær kirken, er felt. Deler av murveggene er reparert, bl.a. har sprukne mursten blitt skiftet ut, og en del fuger har blitt gjort på nytt med riktig mørtel. Sprukne sålebenker (betongbjelker) under noen av vinduene er reparert.

Resultatet er at kirken nå har tette yttervegger, slik at man kan begynne på innvendige reparasjoner (murpuss og maling). Riktignok må det innrømmes at ytterveggene nok kunne vært penere å se på, men vi får leve med at det fremdeles er en del mursten med skader, samt at det er en del forskjellige fargenyanser i fugene. Dette er ting som kun har kosmetisk betydning. En fullstendig renovering av kirkenes yttervegger vil måtte påregnes om noen tiår.

Arbeidet kom på ca. 480 000 kr, som ble dekket av bispedømmets byggefond. Menigheten er i gang med innsamling til innvendige utbedringer.

Paul Maric/St. Olav

Aktuelt fra St. Olav forlag

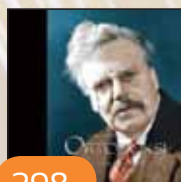

Klassikere:
En sjels historie

296 sider |
innbundet

298.-

Thérèse av Lisieux' enestående selvbiografi foreligger for første gang på norsk! Oversatt av Jeanne Wreden og med forord av nonnene i Karmel, Tromsø.

Klassikere:
Ortodoksi

200 sider |
innbundet

298.-

G.K. Chestertons apologetiske klassiker foreligger nå på St. Olav forlag! Modernisering av Stephan Tschudis oversettelse (1949) og med forord av Hans Fredrik Dahl.

Messushyringer

Norrønne messeforklaringer i norsk oversettelse

230 sider |
innbundet

298.-

Var messen og de andre kirkelige ritualene uforståelige for folket her nord, eller var lekfolket så passivt som mange synes å mene? De norrøne messeforklaringene, messushyringer, forklart på folkespråket, tyder på noe annet. Med denne boken er en viktig kilde til kunnskap om kirke- og kulturliv i norsk middelalder for første gang gjort tilgjengelige i moderne norsk oversettelse.

www.stolavforlag.no

BLI MED PÅ VERDENSMØTET FOR FAMILIER? PLANLEGG I GOD TID!

Møtet finner sted i Philadelphia, Pennsylvania (USA), i tidsrommet **22.-27. september 2015**.

Tematet er «**Love is our mission: The family fully alive**».

Åpent for alle, uansett alder og livssyn.

Verdensmøtet i «Philly» byr på foredrag, diskusjoner og workshops om familiespørsmål, bønn, rekreasjon og messe hver dag. Deltakeravgift er ennå ikke fastsatt. Innkvartering dekker man selv - det er mulig å bo hos vertsfamilier.

Philadelphia ligger 90 minutters kjøring syd for New York, og kan by på noen av USAs fineste kulturopplevelser.

Fullstendig informasjon om arrangementet ligger på www.worldmeeting2015.org

VIKTIG! De som ønsker å reise, bør begynne å planlegge nå. Registrer dere på den offisielle nettsiden og be om å få tilsendt invitasjonsbrev. Dette er svært viktig pga. USAs strenge regler for adgang til landet. Norge omfattes av visumfritaksordningen, men mange land gjør det ikke. Visumsøknad må sendes minst fem måneder før planlagt reise. Se nærmere opplysninger på: www.worldmeeting2015.org/plan-your-visit/international-travel-get-visa/. Informasjon om adgang til Statene finner du på denne siden: www.cb.gov/travel/international-visitors

Katolisisme-serien:

DVD og bok nå på norsk!

– Jeg anbefaler denne serien på det varmeste til bruk i troskurs og katekese. En kjemperessurs.

P. Pål Bratbak, sogneprest i St. Olav domkirkemenighet

– Med sin teologiske innsikt og eksempler fra kunst, litteratur og arkitektur viser p. Robert Barron skjønnheten og dybden i Den katolske tro. Katolisisme-serien henvender seg til alle sansene og anbefalles på det sterkeste.

Maria Junttila Sammut, leder for Pastoralavdelingen, Oslo katolske bispedømme

St. Olav forlag er stolte av å presentere den kritikerroste «Katolisisme»-serien på norsk.

Gjennom 10 episoder tar den anerkjente forfatteren, taleren og teologen p. Robert Barron oss med til mer enn 50 steder i 15 ulike land. Fra Israels hellige land til hjertet av Uganda, fra praktfulle helligdommer i Italia, Frankrike og Spania til Mexicos gater, Calcutta og New York City: I denne vakre, visuelle produksjonen forklarer og viser p. Barron de åndelige og kunstneriske skattene i en global katolsk kultur som favner mer enn en milliard av verdens befolkning.

Utgivelsen foreligger i en boks med **fem DVDer, teksten på norsk, svensk, polsk og engelsk**. Hver episode er på ca. 60 minutter.

St. Olav forlag utgir samtidig også bokversjonen av serien:

Katolisisme – en reise til troens hjerte

– «Katolisisme» er en av de største prestasjoner noensinne i arbeidet for det pave Johannes Paul II kalte 'nyevangelisering'.

George Weigel, forfatter av Over håpets terskel og The End and the Beginning

www.stolavforlag.no

Nektet paven å ta avstand fra nazismen?

Av Bjørn Are Davidsen

For et par tiår siden gikk Jens Bjørneboes *Bestialitetens historie* som en farsott blant samfunnsengasjert ungdom. Få bøker har formet en generasjons holdninger mer. Få bøker har stilt Kirken i et dårligere lys.

Vi ser det samme i hans forord til Deschners *Med Gud og fascistene*. Bjørneboe hevder at kirkehistorien i likhet med kolonihistorien er en bevisst forfalskning uten sidestykke. «Sannheten om Kirkens og kolonialismens historie avgir et så forferdelig bilde av vår kultur og av den hvite mann, at næsten ingen er istand til å holde det ut.» Den kjente antiteisten Richard Dawkins står i samme tradisjon når han hevder at «pave Pius XII. hele tiden nektet å ta avstand fra nazismen – noe som har stilt den moderne kirken i forlegenhet».

Men her er det ikke godt å vite hvem som stiller seg mest i forlegenhet. For «faktaene» Bjørneboe presenterer, er i stor grad forfalskninger – selv om det er uklart om de er uten sidestykke. Ser vi på forholdet til nazistene, var Kirken av dem som tidligst gikk ut mot deres tenkning. Pius XI (1857–1939) publiserte i 1928 en bindende fordømmelse av «det hatet som nå går under navnet antisemittisme». Katolske forfattere i mange land tordnet mot Hitler, enten vi snakker om engelske Chesterton og Tolkien eller Undset her til lands. I 1933 fortalte da også paven i utvetydige ord den britiske representanten i Vatikanet hva han mente om Hitlers forfølgelse av jødene.

Tross delte meninger om hvordan man skulle opptre politisk, manglet ikke saftige uttalelser hos prester i Østerrike og Tyskland på 20- og 30-tallet. Paven

var klar i sin motstand mot rasehygiene mens liberale lutheranere ikke alltid hadde motforestillinger, og enda mindre det mindretallet som støttet den nazistyrte og antijødiske tanken om en tysk kirke bygget på «Positive kristendom», som verken var så positiv eller så kristen. Nazistene ble etter hvert så opprørte at Göring ble sendt til Vatikanet. Det sier noe om frontene at paven nektet å møte ham.

Hitler forsøkte dermed å inngå avtaler for å berolige katolikkene og holde dem unna tysk politikk. Her kommer Kirken ikke bare godt ut i forsøkene på å sikre sine egne. Men ingen av partene hadde mange illusjoner om samspillet. Nazistene nølte heller ikke med å se etter påskudd til å bryte avtalen når det passet. Dermed var det problematisk at biskop Clemens August von Galen (1878–1946) tok så sterk avstand fra nazismens kirke- og rasepolitikk. For «Münsters løve», som han ble kalt på folkemunne, var nazismen noe «som ingen katolikk kunne gå inn for uten å fornekte kardinalpunkter av sin tro». I 1934 fordømte han nazistenes raseleære og misbruk av kristenavnet. I frykt for at det ville forverre deres stilling, ba imidlertid jødene i Münster ham pent ikke å tale deres sak så høylytt. Muligens var von Galen en årsak til at nazistene ikke våget å gasse jøder i tyske områder, slik at konsentrasjonsleirer med gasskamre kun var på polsk grunn. Han og andre presters bidrag kan også ha stanset «Aktion T4», systematiske avlivninger av mentalt syke og funksjonshemmede.

Paven forsøkte en mer diplomatisk tone, men var aldri spesielt fornøyd. Det kulminerte i 1937 på kardinalstatssekretær Pacellis – senere Pius XII – råd med *Mit brennender Sorge*. Encyklikaen er et krast oppgjør med nazismen, selv om antisemittisme ikke er nevnt. Det ble diskutert hvor sterkt man skulle gå ut, men den mest forsiktige fraksjonen vant. Man ønsket ikke en ny antikatalolsk *Kulturkampf* i Bismarcks ånd, der prester som drev politisk agitasjon, kunne få flere års fengsel. Skriftet ble spredt i hemmelighet og pålagt lest fra alle prekestoler i Tyskland. Hitler oppfattet ikke dette som mangel på standpunkt. Tretten av de involverte trykkeriene ble stengt. Alle som leste eller spredte skriftet etter en viss dato,

risikerte arrest. Prester og lekfolk fikk unngjelde med hærverk og harselas, messer ble avbrutt av bråkmakere.

Da Pacelli ble utnevnt til pave i 1939, hadde holdningen lenge vært tydelig. Man kan imidlertid tenke seg enklere rammer for diplomati enn et Europa der en hensynsløs Hitler seiret på alle fronter. Allerede Pius XII's første julepreken, etter at tyske styrker hadde drept 50 000 polakker (inkludert 7 000 jøder), tyder lite på en person som ikke vil ta standpunkt mot Hitler. Han kalte det for «en kalkulert aggressiv handling mot et liten, arbeidsom og fredelig nasjon, under påskudd av en trussel som verken var gjennomført eller planlagt, eller engang mulig», og angrep «den ulovlige bruken av ødeleggende våpen mot ikke-stridende og flyktninger, mot gamle menn, kvinner og barn».

Nazistene erklærte at paven hadde forlatt skuespillet om nøytralitet. De ble ikke blidere av Vatikanradioens løpende beskrivelser av naziforbrytelser i Polen vinteren 1939–40. Nazistene nølte ikke med å fengsle og torturere polske prester. Etter råd fra prestene ble Vatikanet mer forsiktig i sine omtaler. Nazistene hadde for mange millioner gisler. En mer forsiktig utspillpolitikk ble vanlig. Til gjengjeld røpet paven gjennom sitt nettverk av tyske dissidenter tyske angrepsplaner for de allierte allerede i 1940.

Pius XII burde sikkert gjort enda mer, men dette handlet ikke om skrivebordsøvelser uten personlige konsekvenser. Vi snakker om en offentlig person i et tyskvennlig Italia med til dels store tyske styrker. Hele Europa skulle underordnes en ny orden. De som stod imot, fikk ingen vennlig behandling. Opptrådte paven feil, kunne det få alvorlige konsekvenser for katolikker i okkuperte land.

Selv om enkelte kan anklage Pius XII for unnfallenhet, skal det godt gjøres å finne historikere som mener at han ikke på noen måte stod opp mot Hitler.

Forfatteren skriver mer utfyllende om temaet i «Da jorden ble flat», Luther Forlag 2010. Der finnes også kildehenvisninger.

Ett i det vesentlige

Kristi Legeme og Blods fest 2014

Foto: Zuzanna Wojakiewicz
& menighetene i Ålesund,
Stavanger og på Bredtvet

«I dag er en slags 17. mai for katolikker», uttalte sogneadministrator i Ålesund, Ole Martin Stamnestrø, til NRK Møre og Romsdal, som i likhet med flere andre lokale norske medier dekket årets feiring. St. Olav lar bilder fra Stavanger, Ålesund, Bergen og Bredtvet i Oslo representere feiringen.

For noen år siden begynte St. Paul menighet Bergen tradisjonen med å samle flere søndagsmesser til én eller to store messer på Kristi Legemes og Blods fest og holde en felles prosesjon etterpå. Denne «formelen» har vist seg vellykket og er blitt tatt opp av stadig flere menigheter. I St. Olav i Oslo ble det for eksempel i år for første gang holdt én felles messe i Trefoldighetskirken, under mottoet «Ett i det vesentlige».

St. Olav

Stavanger

Ålesund

Se mer

Flere bilder finnes på stavanger.katolsk.no, alesund.katolsk.no, stjohannes.oslo.katolsk.no og <http://fotogaleria.bergenpol.com/#!album-22>. På Stavangers og Ålesunds sider ligger også lenker blant annet til videoer fra NRK.

Bergen

Bredtvet i Oslo

Matsikkerhet

Norge og Europa kan gjøre mer for verdens sultne

Av Trine Lejon/Ingrid Finess Evensmo, Caritas

842 millioner mennesker lever i en tilstand av kronisk sult, til tross for at det produseres nok mat til å fø hele jordas befolkning. Nå må europeiske ledere ta ansvar og øke støtten til småskalabønder, konkluderer Caritas-rapport.

«En stor andel av de som sulter i verden i dag, er småbønder i utviklingsland. Mange av dem mangler de nødvendige ressursene og kunnskapen til å produsere nok mat til seg selv, eller de ender opp som tapere i konkurransen med storskalalandbruket», forteller programkoordinator i Caritas Norge, Aina Østreng.

Hun jobber daglig med temaet matsikkerhet og ser hvordan det å ha tilgang på nok og riktig mat er avgjørende for at folk kan leve en normal og aktiv hverdag.

«Retten til mat er en menneskerett, det er det matsikkerhet handler om», sier Østreng.

I dag er det mange som ikke får oppfylt denne menneskeretten. I de fleste land er ikke hovedproblemet mangel på mat, men at mange mennesker ikke har råd til å kjøpe den maten som finnes på markedet. Tidligere i år gikk Caritas Europa ut og ba europeiske ledere om å gjøre mer for å endre situasjonen. Rapporten *The EU's Role to End Hunger by 2025*, som ble presentert for Europaparlamentet i april, konkluderer blant annet med at de rike landene bør øke støtten til

småskalabønder for at de skal kunne drive bærekraftig landbruk.

Europa må ta ansvar

Europeiske land, inkludert Norge, bør føre en sammenhengende politikk som bidrar til økt matsikkerhet i andre land, heter det videre i rapporten.

«EU er en viktig bidragsyter innen landbruksbistand, men ofte ser vi at det blir et tilfelle av å gi med den ene hånden og ta med den andre. Bistand monner lite hvis man samtidig slipper billige, subsidierte europeiske eksportvarer ut på markedet som lokale produsenter ikke kan konkurrere med, eller lar europeiske selskap monopolisere viktige naturressurser i utviklingsland», utdyper Østreng.

I dag bidrar vestlige landbrukssubsidier, internasjonal spekulering i

«Gjennom Caritas Norges prosjekter for fattige småskalabønder har flere tusen mennesker fått et bedre liv...»

matvarepriser, urettferdige handelsbetingelser og det globale matmarkedet til en forverring av matsikkerheten i flere deler av verden.

Fedme: Den nye folkesykdommen

Dårlig matsikkerhet handler ikke bare om sult, men også om feilernæring. Feilernæring kan ramme mennesker som har høyt nok inntak av kalorier, men som ikke får viktige næringsstoffer gjennom den maten de spiser.

«Dette fører til svekket immunforsvar og øker risikoen for infeksjonssykdommer. Over tid kan feilernæring forhindre normal fysisk og mental utvikling, føre til arbeidsudyktighet og økt risiko for tidlig død», sier Østreng.

Ifølge FN lider 2 milliarder mennesker av mangel på én eller flere viktige mikronæringsstoffer, som for eksempel vitamin A, jern og sink.

De siste årene har også overvekt blitt et enormt problem i mange rike land og mellominntektsland. Sult og feilernæring er i dag den største helsetruselen på verdensbasis – større enn HIV/AIDS, malaria og tuberkulose til sammen.

«Det er de fattige i disse landene som rammes hardest, blant annet fordi usunne matprodukter er billigere og lettere å få tak i enn grønnsaker og annen næringsrik mat. Fedme har blitt kalt den nye folkesykdommen blant fattige», forteller Østreng.

Omfattende lobbyarbeid

Ifølge Østreng har det vært og er det fortsatt en viktig prioritering for Caritas-nettverket, inkludert Caritas Norge, å bidra i det internasjonale samarbeidet for økt matsikkerhet i Afrika, Asia og Latin-Amerika.

«Gjennom Caritas Norges prosjekter for fattige småskalabønder har flere tusen mennesker fått et bedre liv på grunn av økt jordbruksproduksjon basert på miljøvennlige teknikker og organisering i bondekooperativer. I 2014 har vi aktive matsikkerhets-

prosjekter i Sri Lanka, El Salvador, Uganda, Zambia og DR Kongo», forklarer hun.

Caritas-nettverket driver også omfattende lobbyvirksomhet på internasjonalt nivå og inn mot FN-systemet. Det er spesielt viktig nå som verden snart skal bli enige om nye bærekraftighetsmål for utvikling, som skal erstatte tusenårsmålene fra og med 2015. De nye målene skal ikke bare gjelde utviklingslandene, men inkludere utfordringer i og pliktene til rike land.

«Det er viktig at den nye utviklingsagendaen utarbeides på de fattiges premisser. De som lider av fattigdom og sult, må involveres i prosessen med å definere hvilke tiltak som behøves. Selv om målet om å bekjempe sult og feilernæring er globalt, behøves stor grad av lokal tilpasning dersom dette målet skal nås», sier Østreng.

«For å unngå at de nye bærekraftighetsmålene blir tomme ord, bør det opprettes internasjonale mekanismer som kan holde statene ansvarlige dersom de ikke oppfyller forpliktelsene sine. Sivilsamfunnet, inkludert det omfattende Caritas-nett-

verket, vil fortsette å spille en viktig rolle i å overvåke statenes innsats for å sikre retten til mat», avslutter hun.

Kampanje mot sult

I oktober går den internasjonale Caritas-kampanjen *One human family, food for all* av stabelen i Norge. Kampanjen, som ble lansert i desember 2013 med pave Francis i spissen, har som mål å bidra til utryddelse av sult innen 2025. Årets høstaksjon for matsikkerhet er en del av kampanjen og vil bli markert i menigheter over hele Norge. Følg også kampanjen på Facebook *Caritas Norge* og på Twitter *@Caritas Norge*.

Foto: Lene Hennings

Gberia Timbako grunnskoleelever i nordlige Sierra Leone mottar bulgur og linsjer fra Landbruksdepartementet i USA. Catholic Relief Services (CRS) leverer maten. Som en del av «Mat for utdanning-prosjektet», delte CRS også ut bøker, pulter og materiell til skolen, foruten å reparere klasserommene og bygge latriner.

Fakta om matsikkerhet

- Matsikkerhet er definert av FNs organisasjon for ernæring og landbruk (FAO) som en tilstand som eksisterer når alle mennesker, til alle tider, har fysisk og økonomisk tilgang til tilstrekkelig, trygg og næringsrik mat som møter deres matpreferanser og behov og for et aktivt og sunt liv.
- Den mest alvorlige formen for dårlig matsikkerhet er sult. Akutt sult, også kalt hungersnød, oppstår ofte som en følge av kortvarige og ekstraordinære hendelser som naturkatastrofer, konflikt eller krig. Kronisk/langvarig sult er et resultat av fattigdom, ofte kombinert med en underutviklet landbrukssektor og rovdrift på miljø- og naturressurser.
- I 2013 sultet 842 millioner mennesker, ifølge FN. Det tilsvarer ca. 1 av 8 mennesker på jorda, eller mer enn hele befolkningen i Europa (om lag 733 millioner).
- Blant verdens sultende er 60 prosent kvinner, og 98 prosent bor i utviklingsland.
- Andelen underernærte mennesker i utviklingsregioner har sunket fra 23,2 prosent i 1990–1992 til 14,9 prosent i 2010–2012, ifølge tall fra FN. Fremdeles er det mulig å nå tusenårsålet om en halvering av sult i verden innen 2015, men det krever stor internasjonal innsats fremover.
- Latin-Amerika, Øst- og Sørøst-Asia har hatt en stor nedgang i antallet sultne, men fremgangen er liten i andre deler av Asia og i Afrika. Afrika sør for Sahara er den regionen med størst andel sultne blant befolkningen (24,8 prosent).
- Det finnes nok mat på jorda til hele verdens befolkning. Årlig kastes rundt en tredjedel av den maten som produseres.
- At mennesker sulter, er et brudd på menneskerettighetene. Retten til mat er nedfelt i FNs Menneskerettighetserklæring av 1948, og i FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter fra 1966, som de fleste av verdens stater har ratifisert.
- FAO regner med at etterspørselen etter mat vil øke med 60 prosent før 2050 på grunn av økende befolkning. Klimaendringer og nye mat- og forbruksmønstre, som økt etterspørsel etter kjøtt og melkeprodukter, vil legge ekstra press på naturressursene og matjorda.

Hva kan DU gjøre?

3 enkle tips til å spise mer etisk og miljøvennlig:

Reduser matavfallet

En nordmann kaster i gjennomsnitt 51 kilo mat i året. Unngå å være blant dem, og bruk opp det du har i kjøleskapet. Tips: «Sjekk best før»/utløpsdatoer jevnlig, og lag hand- luster og ukentlige måltidsplaner.

Spis mindre kjøtt

For katolikker er fredag tradisjonelt en kjøttfri dag. Ved å redusere mengden kjøtt du spiser gjennom uka, kan du kutte klimagassutslipp og bidra til mer bærekraftig matproduksjon. Tips: Del en kjøttfri lunsj med kollegaer, venner eller familie, og bruk tiden til å reflektere og be for dem som er rammet av klimændringer.

Velg Fairtrade-produkter

Halvparten av verdens sultne er småskala- bønder. Ved å kjøpe produkter med Fairtrade-merket støtter du disse bøndene og andre håndverkere.

Kilde: CAFOD (Caritas England).

Foto: Per Inge Johnsen

Bodø: St. Eystein skole 10 år

Festkonsert, pontifikalmesse og åpen dag var blant begivenhetene da St. Eystein katolske barne- og ungdomsskole i begynnelsen av juni feiret sitt 10-årsjubileum. Skolen åpnet høsten 2004, fikk eget ungdomstrinn fra høsten 2008 og hadde da den jubilerende 82 elever, derav 26 % katolikker.

Katolsk.no tok en prat med rektor Elisabeth Thielemann om 10-årsjubilanten og planene videre.

Hva har en katolsk skole som St. Eystein betydd for menigheten og ikke minst byen i disse 10 årene?

– Skolen har ansvaret for fem søndagsmesser og har da kirkekaffen på skolen, i tillegg til at høst- og vårdagnaden til skolen også inkluderer arbeid rundt kirken. Dette skal vi jobbe enda mer med fremover, slik at menigheten i enda større grad tar del i fellesskapet og engasjementet vi har bygd opp på skolen. Skolen har arrangert temakvelder, og da var det flere fra menigheten som oppfordret oss til

å fortsette med det, så det tar jeg med meg videre.

– Det viktigste bidraget i menigheten er å skape engasjerte ungdommer, slik at de bidrar i menigheten videre. Her har jeg fortsatt en del planer og ideer som ikke er iverksatt, så potensialet er der absolutt.

– St. Eystein skole har et godt omdømme i byen. Vi får mange tilbakemeldinger på atmosfæren som preger skolen. Det går på holdninger, verdier, oppførsel og elevsyn. Det er alltid inspirerende å ta imot gjester, studenter eller andre som vil bli bedre kjent med oss, de gir umiddelbart tilbakemelding på at de «kjenner» at det er noe i veggene.

Hva er du mest stolt av?

– Det som betyr mye for meg, er at arbeidet, holdninger og verdier føres videre. Da personalet konkluderte med at Kirkens sosiallære er vårt pedagogiske grunnsyn, fikk jeg bekreftet at jeg hadde hatt en tydelig katolsk profil i arbeidet. Jeg synes det er inspirerende når ansatte, foreldre og elever verdsetter dette og ser at alle må jobbe

aktivt for å opprettholde det. I tillegg er jeg svært takknemlig for alle tilbakemeldingene jeg har fått fra elever, ansatte og foreldre hvor de forteller hva jeg har betydd for dem og at jeg er med på å gjøre en forskjell i livet deres.

Hva bringer fremtiden?

– Neste prosjekt er utbygging, det er mitt neste mål, og det skal jeg klare å realisere! Hvordan, vet jeg ikke, men vi har en skisse, et romprogram og et overslag vi jobber ut ifra.

Begynner dere å få dårlig plass?

– Ja, og det er allerede flere som ikke har fått skoleplass, vi kunne hatt større klasser, og vi trenger flere klasserom. Derfor må jeg realisere byggeplanene!

Blir St Eystein kanskje Nord-Norges første katolske gymnas?

– Det er jeg litt usikker på, foreløpig lar jeg den tanken ligge – men jeg har blitt kontaktet av tidligere elever som synes det hadde vært på sin plass!

Katolsk.no 30. mai 2014/St. Olav

Foto: Per Inge Johnsen

Foto: St. Johannes menighet

Oslo: Krusifiks til kirken på Bredtvedt

Kirken i den ennå ferske menigheten på Bredtvedt i Oslo får stadig mer av interiøret på plass. I juni ble et stort krusifiks, skåret av Petter C. Omtvedt, hengt opp i altersonen. Korset er utført i 20 x 8 cm eik, 320 cm høyt og 210 cm bredt. Corpus er utført i lind, 185 cm høyt fra tåspiss til isse. Forbildet for dette krusifikset befinner seg i St. Peter- og Pauluskirken i Detwang, nær Rothenburg i Tyskland.

Stjohannes.oslo.katolsk.no/St. Olav

Trondheim: Vellykket kirkerivning

Bildet viser hvordan kirketomten i Trondheim så ut 26. august. Det er vanskelig å forestille seg at det bare få uker tidligere stod en kirke her. Første skritt i rivningen var å gjøre klart for å løfte ut altertavlen skapt av kunstneren Håkon Bleken i 1972. 17. juli var prosessen med å skjære en slisse i siden og taket av kirken ferdig, og altertavlen kunne løftes ut i ett stykke. Den skal få sitt fremtidige hjem på Sverresborg folkemuseum. Deretter gikk rivningen radig fremover, og under årets olsokfeiring var det ikke

mange synlige spor igjen av «gamle St. Olav». Når dette leses, pågår det sannsynligvis arkeologiske utgravninger på tomten. Grunnet muligheten for arkeologiske funn på området, må slike utgravningene foretas før arbeidet med å klargjøre tomten for «nye St. Olav» kan komme i gang. Alt som skjer på tomten, kan følges via webcam på katolsk.no.

St. Olav

Foto: NKKF arbeidsutvalg

Oppussing på Hønefoss

Det er ikke bare nye kirker som skal bygges, all slags bygningsmasse må tas vare på. Blant de mer beskjedne, men typiske, prosjektene som nylig er avsluttet i Oslo katolske bispedømme, er oppgradering av menighetens hus på Hønefoss. Huset rommer både presteleilighet og kontorer. Leiligheten har gjennomgått en skikkelig oppussing, mens mindre arbeider er gjort i huset forøvrig.

St. Olav

Foto: NKKF

NKKF 90 år

Norges katolske kvinneforbund feiret sitt 90-årsjubileum i Trondheim i forbindelse med olsok. Vi hadde fire flotte dager med besøk til Stiklestad, Munkeby og Tautra og en fantastisk messe i Nidarosdomen. I tillegg til medlemmer fra Tromsø til Kristiansand hadde vi lederen for den europeiske kvinneorganisasjonen Andante og to representanter fra Danmark med oss under feiringen. Biskop Eidsvig gledet oss også med sitt nærvær, tale

og gave ved selve jubileumsmåltidet mandag 28. juli. Hans støtte er til stor inspirasjon for oss.

Melding fra NKKF

Foto: Kevindra Paul OMI

Tamil annual pilgrimage Mariaholm

The annual pilgrimage of the Tamil community took place from the 31st of July til the 3rd of August at Mariaholm. As usual it began with Triduum preparation for the Sunday festive mass and the Marian procession. This time the feast was special to the Tamils as they marked the 10th anniversary of this spiritual event. The people are grateful that this pilgrimage was conducted at the initiative of P. Inpa who was then the chaplain of the Tamil Catholic community. More than 600 people participated at this event, and this includes also the Hindus. It was encouraging to see that pilgrims joined us from Hammerfest, Trondheim, Bergen, Stavanger and Tønsberg. It is a special occasion where the Tamil community experiences a sense of belonging and renewal of their faith.

Jeevendra Paul OMI

Foto: St. Paul Gymnas

St. Paul gymnas høytidelig innviet

Mandag 18. august ble St. Paul gymnas i Bergen høytidelig åpnet. Gymnaset har vært i drift i provisoriske lokaler siden 2012 og kunne nå endelig flytte inn i flotte nyoppussede lokaler i tidligere Florida sykehus. Biskop Bernt Eidsvig gikk gjennom huset etasje for etasje og velsignet hvert enkelt rom med vievann.

Skoleråd i bispedømmet, Gjermund Høgh, opplyser til katolsk.no at St. Paul skole og gymnasen nå organisatorisk er én samlet institusjon, men at «navne-strengen antageligvis vil klippes» i løpet av ett til to år. Da blir gymnasen egen enhet.

Bildet viser biskop Eidsvig som planter en alm, assistert av sogneprest dom Alois Brodersen. Treet erstatter en alm som ble planet da Johan Friedrich Foswinckel bygget ut Florida på siste del av 1700-tallet. Det gamle treet døde og ble tatt ned for 3-4 år siden.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 19. august/St. Olav

Pakistan: Kristen politiker drept av sin egen livvakt

Den kristne politikeren og medlemmet av provinsforsamlingen for Balochistan, Hendry Masih, ble 14. juni skutt og drept av sin egen livvakt i byen Quetta. Hendelsen har utløst sterke reaksjoner blant kristne og ulike sivile organisasjoner, skriver Fides. Masih var kjent for sitt engasjement for Pakistans religiøse minoriteter. Landets kristne erklærte tre dagers landesorg og holdt flere protester over hele landet.

Pakistans statsminister Nawaz Sharif har fordømt angrepet og samtidig bedt lokale myndigheter om å gjøre alt de kan for å finne og straffe gjerningsmannen.

Den tidligere guvernøren av Punjab, muslimen Salman Taseer, ble også skutt og drept av sin egen livvakt, etter at han uttrykte støtte til den blasfemiltalte firebarnsmoren Asia Bibi som holdes fengslet under svært kummerlige forhold.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 16. juni/St. Olav

Stadig flere barn flykter fra vold

Allerede halvveis ut i 2014 har antall barn som forsøker å komme seg inn i USA, økt med over 100 %, viser tall fra den amerikanske grensevaktene. Minst 57 500 barn har ankommet grensene alene hittil i år. Barna rømmer fra land som Honduras og El Salvador, som regnes for å være verdens mest voldelige. Her blir flest mennesker drept i forhold til størrelse på befolkning.

– Vi har sett denne utvikling over flere år. At stadig flere barn flykter nå, er en tragisk konsekvens av vold og korrupsjon. Få muligheter til å lykkes i livet driver ungdommen vekk fra

denne regionen, forteller utenlandssjef i Caritas Norge, Knut Andreas Lid.

Caritas Norge arbeider for å bedre situasjonen for ungdommen i regionen ved å gi utdanning til dem som lever i de mest voldelige områdene i verdens mest voldelige land.

Siden 2013 har om lag 120 000 barn rømt til USA. De er alene i en verden fullt av usikkerhet og vold. Men flukten er heller ikke ufarlig. På ferden gjennom Mexico møter de kriminelle gjenger og narkokarteller som truer deres sikkerhet. De håper på en lysere fremtid, men livet som immigrant i USA er heller ikke enkelt.

– For barna som vokser opp i vold, består livsvalget i enten å bli med i en kriminell bande eller bli enda en immigrant uten rettigheter i USA. I en svært vanskelig situasjon forsøker Caritas å skape et tredje alternativ, forklarer Lid.

For å hindre at barn og unge blir rekruttert av kriminelle gjenger og organisert kriminalitet i regionen, fokuserer Caritas Norge på å hjelpe barn og ungdom i alderen 12–24 år med et sammensatt fritids- og utdanningstilbud. Les mer om våre voldsbekjempelsesprosjekter i Honduras, El Salvador og på www.caritas.no

Trine Lejon, Caritas

Familiesynodens arbeidsdokument klart

Torsdag 26. juni slapp Vatikanet det såkalte Instrumentum Laboris, arbeidsdokumentet til den kommende ekstraordinære bispesynode om familien, «Pastorale utfordringer for familien i en evangeliseringskontekst». Dokumentet er på 75 sider og skal legge grunnlaget for biskopenes diskusjoner i Vatikanet i perioden 5.–19. oktober.

Arbeidsdokumentet er basert på svarene gitt i den verdensomspennende spørreundersøkelsen om den pastorale situasjonen for familien, som tok opp kontroversielle spørsmål rundt situasjonen til skilte og gjengifte katolikker, homofile par, prevensjonsmidler, annulleringsprosessen for ekteskap – samt mer generelle tema som ekteskapsforberedelse og evangelisering i en familie-kontekst. Her hjemme ble spørsmålene lagt ut på nett og resulterte i 756 svar.

Biskopenes diskusjoner er en todelt prosess: den ekstraordinære samlingen om familien i 2014, som skal undersøke og analysere innspillene fra bispekonferansene, samt en ordinær synode i 2015, der biskopenes skal konkludere og

«utarbeide passende pastorale retningslinjer», ifølge arbeidsdokumentet.

Under pressekonferansen i Vatikanet ble katolikker verden over invitert til å delta i en egen bønnedag for bispesynodens arbeid. Den verdensomspennende bønnedagen avholdes søndag den 28. september, en uke før den ekstraordinære bispesynoden starter den 5. oktober.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 26. juni/St. Olav

Vatikanet med kraftig fordømmelse av IS, ber muslimske ledere reagere

Det pavelige råd for interreligiøs dialog kom den 12. august med en skarp fordømmelse av terrorgruppen IS, og ber religiøse ledere, spesielt muslimske, komme med «tydlige og modige standpunkter» mot organisasjonen. Å støtte terrorbevegelsen økonomisk eller militært er forkastelig, understreker Vatikanet i uttalelsen, signert av kardinal Jean-Louis Tauran.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 12. August/St. Olav

Paven saligkåret 124 koreanske martyrer

Pave Frans besøkte Korea fra 13. til 18. august på sin tredje utenlandsreise. Formålet var å delta på den sjettede asiatiske ungdomsdagen og å saligkåre 124 koreanske martyrer (egentlig 123 koreanske legmenn og -kvinner og en kinesisk prest). Saligkåringen fant sted den 16. august 2014 på plassen foran porten Gwanghwamun, som er den viktigste og største porten til palasset Gyeongbokgung i Jongno-gu i Seoul. Knappt en million mennesker var tilstede. Det var første gang i sitt pontifikat at pave Frans foretok en saligkåring personlig – vanligvis er det en kardinal som leser saligkåringens formularet på pavens vegne.

Den koreanske Kirken er unik fordi den ble grunnlagt utelukkende av legfolk. Noen av dem var akademikere som oppdaget det kristne budskap ved å lese bøker på kinesisk skrevet av europeiske misjonærer som hadde arbeidet i Kina. Siden den koreanske kirkens grunnleggelse i 1784 (da den første dåpen ble registrert) overlevde Kirken bølge etter bølge av forfølgelser, slik at den på mindre enn hundre år kunne smykke seg med 10 000 martyrer.

De folkelige røttene og det kulturelle nivået til de kristne bidro til styrken i

de kristne menighetene gjennom forfølgelsene på 1800-tallet. I 1802 ble det utstedt et dekret som foreskrev dødsstraff for enhver katolikk og omtalte deres tro som «den perverse lære». Dekretet ble bekreftet i 1839 og i 1866, og ble ikke tilbakekalt før i 1882. De fleste ofrene for blodige kristenforfølgelser var i årene 1839–46 og 1866–67.

I 1875 ble forfølgelsene stanset ved et kongelig edikt, og katolikken fikk stilltende religionsfrihet. I 1884 ble det gitt frihet til katolisismen, og fra samme år misjonerte også protestantene i Korea. Med avtalen mellom Korea og Frankrike i 1886 tok århundret med forfølgelser slutt, selv om det har vært sporadiske utbrudd siden. For eksempel i 1901, da mer enn 700 katolikker ble drept på øya Jeju i løpet av få dager, og under Korea-krigen (1950–53), da mange biskoper, prester, nonner og legfolk ble drept eller utvist. I Nord-Korea i dag er Kirken fortsatt under jorden. I dag er rundt en tredjedel av Sør-Koreas 45 millioner innbyggere kristne, med elleve millioner protestanter og tre millioner katolikker.

Den 6. mai 1984 ble 103 koreanske martyrer helligkåret i Seoul av pave Johannes Paul II i anledning 200-årsjubileet for Den katolske kirkes begynnelse i Korea. Dette var den første helligkåringsseremonien som fant sted utenfor Vatikanet. Disse 103 martyrene døde alle i periodene 1838–46 og 1866–67. Etter helligkåringen følte Den katolske kirke i Korea at de martyrene som døde i de andre forfølgelsene, også fortjente å bli anerkjent, så i 2003 begynte saligkåringsseremonien for 124 martyrer som døde *in odium fidei* («av hat til troen») i Korea i alle forfølgelsene mellom 1791 og 1888. Den 7. februar 2014 undertegnet pave Frans dekretet fra Helligkåringsseremonien som anerkjente de 124s død som martyrier, noe som ga dem tittelen «Ærverdige» (*Venerabilis*).

Den som har fått æren av å gi gruppen navn, er den salige Paulus Yun Ji-chung (1759–1791), en adelsmann som konverterte til katolisismen og nektet å gravlegge sin avdøde mor etter de tradisjonelle konfusianske ritene. Dette førte til en massiv forfølgelse av kristne i 1791. Paulus ble halshodet den 8. desember 1791 sammen med sin fetter, den salige Jakob Kwon Sang-yeon (1751–1791). De var de første medlemmene av den koreanske adelen som ble drept for sin katolske tro. Blant martyrene i denne gruppen er den salige p.

Jakob Zhou Wen-mo (1752–1801), en kinesisk prest som tjenestegjorde i hjemmelighet for de kristne i Korea inntil han led martyrdøden i 1801.

Pavens vert i Korea, kardinalerkebiskop Andrew Yeom Soo-jung av Seoul, er på en spesiell måte knyttet til historien om vitnesbyrd og forfølgelse som preget den tidligste kristenheten i Korea, for hans tippoldefar og noen andre forfedre var blant den koreanske kristenhetens første martyrer.

Kathpress / Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) (pe)/St. Olav

Slektninger av pave Frans drept i trafikkulykke

Konen til pave Frans' argentinske nevø og hans to barn ble 19. august drept i en trafikkulykke i Cordoba, Argentina. Pavens nevø, Emanuel Horacio Bergoglio, kjørte bilen som krasjet inn i en møtende trailer. Ombord var hans kone Valeria Carmona (38) og deres to barn, Jose (8 mnd) og Antonio (2 år). Emanuel ble innlagt på sykehus med alvorlige skader. Emanuel Horacio Bergoglio er sønn av Alberto Bergoglio, Frans' avdøde bror. Den helige far er blitt informert om ulykken og er «sterkt preget», ifølge fr. Federico Lombardi, som sier at paven «ber alle som deler hans sorg, om å forenes med ham i bønn».

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 19. August/St. Olav

Drept amerikansk journalist: – Bønnen holdt meg oppe

Det brutale drapet på den amerikanske journalisten James Foley (40) har rystet en hel verden. Foley ble i august halshugget i Irak av terroristgruppen Den islamske stat/IS, som filmet henrettelsen og spredte filmen på sosiale medier. Han hadde vært savnet i to år, etter å ha blitt kidnappet på jobb i Syria i november 2012.

Fotojournalisten kom fra en katolsk familie i Rochester, New Hampshire. 19. august var familie og venner samlet i sorg i kirken Our Lady of the Holy Rosary, der familiens prest oppfordret til ikke bare å be for familien, men «også for dem som har utført denne onde handlingen».

Foley hadde også tidligere erfart krig og fangenskap. I en artikkel skrevet for magasinet til det jesuitt-drevne universitetet i Marquette, beskriver Foley

hvordan han under sitt 44 dager lange fangenskap i Libya i 2011 fant styrke i bønn, spesielt rosenkransen, og familiens tro.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 21. august/St. Olav

Norsk dialogarbeid på interreligiøs konferanse i pave Frans' by

21.–24. august 2014 deltok p. Bharath Villavarayan og Ingrid Rosendorf Joys i en norsk delegasjon til den interreligiøse konferansen i Buenos Aires, Argentina. Sammen med representantene fra Den katolske kirke deltok generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Berit Hagen Agøy, og forstander i Det mosaiske trossamfunn, Ervin Kohn, og tidligere forstander i Det mosaiske trossamfunn, Anne Sender.

Konferansen, som var en del av det årlige møtet i organisasjonen International Council of Christians and Jews (ICCJ), fokuserte på den jødisk-kristne dialogens forpliktelser og utfordringer. Årets møte er en opptakt til neste års konferanse som arrangeres i Roma og markerer 50-årsjubileet for Det annet vatikankonsils dokument *Nostra Aetate*.

ICCJ er en paraplyorganisasjon for 35 nasjonale jødisk-kristne dialogorganisasjoner. Den norske jødisk-kristne dialogen ble tatt opp som medlemmer i 2013. Ingrid Rosendorf Joys presenterte det norske dialogarbeidet, både det jødisk-kristne og det bredere interreligiøse arbeidet, på konferansen.

Ingrid R. Joys

Preken i Nidarosdomen,
olsok 2014

Han kjenner oss, og han kjenner landet

Av p. Egil Mogstad | Foto: trondheim.katolsk.no

Fra årets prosesjon til Stiklestad. Et billedgalleri fra årets nasjonale olsokfeiring i Trondheim og på Stiklestad ligger på trondheim.katolsk.no

St. Olav bringer her p. Egil Mogstads preken ved årets olsokmesse i Nidarosdomen 29. juli.

Kjære far i Kristus, biskop Bernt, kjære kristne.

Tusen år siden er gått siden Olav Haraldsson ble døpt i Rouen i Normandie. Vi kjenner ikke dåpsdagen, men feirer den nå symbolsk hvert år 16. oktober. I år skal mange gjøre det på selve stedet for dåpen, i domkirken i Rouen.

Vi er glade for at vi ved årets olsokfeiring har to prester fra Rouen med oss her – pater Christophe Potel og pater Bertrand Laurent. Gjennom dem er Kirken i Normandie nærværende, gudmor til Kirken i Norge!

Den skjellsettende dåpen

Olav var i slutten av tenårene da han ble døpt, antagelig 19 år. Bak seg hadde han allerede år av en type modning og herding vi har vanskelig for å forstå, vanskelig for å akseptere. Fra tolvårsalderen av var han det vi ville kalle barnesoldat. Dem har vi dessverre også i dag!

Men forskjellen er at dagens barnesoldater blir tvunget inn i dette livet, mens det for Olavs del var en kultur, snarere ukultur, hvor familie og samfunn støttet massivt opp. Vi kan forstå at erkebiskop Eystein vel et århundre senere sier om dette samfunnet at «deres hjerter var av vantroen blitt fryst til is».

Men heldigvis fortsetter Eystein: «Herren mildnet den hårde nordenvinden med vinder fra syd, og varmet disse selvgode og forherdede folkene med troen.»

Og en skjellsettende begivenhet, et vannskille, i denne prosessen er Olavs dåp i Rouen.

La meg, før vi går nærmere inn på Olavs dåp, si at Kirkens tekster selv sagt er mer opptatt av troens virkning på sinnene enn av å beskrive grusomhet og brutalitet, dette blir mer bakteppet som tjener til å understreke forskjellene mellom et før og et nå.

«Legenda» kalles disse tekstene på latin, «det som skal leses», altså Kirkens offentlige og pastorale fremstilling av historien. Samme ord bruker vi i dagligtalen – «legende» – ifølge ordboken betyr det «litterær beretning, fremstilling eller tradisjon hvor faktiske forhold er naivt (eller bevisst) omdannet (besmykket)».

Jeg deler ikke de siste århundrer fornektelse av «legenda» som kilde til historisk innsikt, men er selvsagt villig til å underlegge den det samme kritiske blikk som de øvrige kilder.

Derfor lytter jeg til den franske munken som skriver om Olavs tid i Rouen hos hertug Richard og hans bror erkebiskop Robert, og sier at: «Jeg finner ikke noe herligere og større i erkebiskopens liv enn den seier han vant over hedendommen gjennom omvendelsen til Olav, konge av Norge. Denne utenlandske kongen oppholdt seg i Rouen, og fikk besøk av erkebiskopen som gjennom lange samtaler fikk ham til å innse det grove og latterlige bedrag i den avgudsdyrkelse han bedrev. Etter å ha fått tilstrekkelig innføring i vår tros mysterier, mottok han sakramentet med stor høytidelighet av vår erkebiskop.»

Og videre lytter jeg til antifonen fra tidebønnene ved olsok, hvor Kirken bekrefter at «straks Olav hadde fattet troens sannhet, løp han til dåpens bad».

Slik våger vi å se troens mysterium i denne unge mannen med sin brutale og uhyggelige oppvekst bak seg. Entusiastisk favner han nå troen og kaster seg ut i en ny og ukjent fremtid med Kristus.

Så vet vi hvordan det gikk videre. Vi vet at den unge entusiastene stadig falt tilbake i det gamle livets brutale hand-

lingsmønstre og metoder. Og vi ser tvilen, frustrasjonen, motgangen, fristelsene til å vike bort fra den strålende veien som Kristus kalte ham til.

Men vi ser også Stiklestad, hvor han «kastet sverdet og bad Gud hjelpe seg».

Og kanskje ser vi oss selv i Olav? Er ikke dette også historien om våre liv? Om forhåpninger og lidenskap, om frustrasjon, skuffelse og resignasjon, men også, forhåpentligvis, om troen på Kristus som bærer oss gjennom og videre?

Forbønnens realitet

Kirken fører oss også videre, fra Olav som eksempel og forbilde, frem til den hellige Olav, forbederen og hjelperen. I samklang med den vakre fremstillingen Olavsfrontalet fra ca. 1300 gir oss av Olav som sover før slaget på Stiklestad, synger Kirken i nattbønnen i olsok:

«Natten før han skulle lide, så Olav Jesus stå hos seg i herlighet og si: Kom, min kjære, tiden er kommet for å høste fruktene av ditt strev. Mens han kjærlig betraktet Jesu åsyn, mottok han det himmelske varsel. Kom, min kjære, tiden er kommet for å høste fruktene av ditt strev.»

Når graven åpnes ett år etter hans død, uttrykker Kirken og det troende folk en sterk overbevisning om at Olav er Jesu venn og lever med ham. Og i middelalderens billedspråk blir han Norges evige konge, *Rex perpetuus Norvegiae*, som vokter landet for ham som er hele verdens konge, Kristus.

Kristenlivet er ikke et liv i ensomhet, men hellig samfunn med Gud og medmennesker, både de levende og de døde – i Kirken, som er alle troendes felles hjem. Der får de svake lemmene hjelp fra de sterkere, gjennom forbønnens realitet. Og slik er det kristne til alle tider har erfart Olavs, som de andre helliges, hjelp.

I generasjon etter generasjon har troens folk i Norge kjent tillit, godhet og nærhet til Olav. Han er den rettferdige kongen som forsvarer de små og ringe. Han kjenner oss, og han kjenner landet, ingen kan som han tale vår sak. Og han kjenner Kristus og hans nåde og kjærlighet og viser oss veien til Ham.

Veien mot hellighet

For 861 år siden, her i Nidarosdomen, i nærvær av erkebiskop Jon og samkongene Eystein, Sigurd og Inge, fremførte presten og skalden Einar Skuleson sitt store kvad «Geisli», eller «Solstrålen», om Olav som bringer lyset og varmen til landet i nord. Han kvæder også om det som kanskje er vanskeligst å snakke om for oss, nemlig de mange helbredelser Olav bragte folk. Samtiden sier at kirken fyltes av velduft ved Einars ord.

Ved den helliges grav bøyer vi hodet i age og undring. Vi aner at Gud, som selv gikk inn i sin skapning og lot seg føde som menneske, han virker videre i oss mennesker med sin nåde. Han kaller oss til hellighet, til å bli slik vi var ment å være, uansett hvem vi er, uansett hva vår bakgrunn er.

For de fleste av oss er veien frem både humpete og lang, og ofte havner vi både på sideveier og gale veier. Men vi er aldri alene. Kristus er med oss, og han peker på våre søsken og venner som har gått foran oss, og som går med oss, støtter og hjelper oss.

Så ender vi opp der, slik det lyder i dagens hallelujavers:

«Hellig Olav, du som jubler med himmelens engler, be for oss at vi må bli verdige til å frembære vårt lovoffer for Kristus.»

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som det var i opphavet, så nå og alltid, og i all evighet. Amen.

PROGRAM ROUEN 2014

ST. OLAV MÜLLER AS CO.
Vie de Saint Olaf
Olav Havnildsen

Programmet for feiringen av tusenårsjubileet for Olavs omvendelse i Rouen ligger på katolsk.no og står i St.

Olav nr. 3. I anledning feiringen i Frankrike har St. Olav forlag utgitt p. Olav Müllers populære biografi i fransk oversettelse.

Hva er kristen tro? Seminarrekke høsten 2014

Oslo katolske bispedømme og Oslo bispedømme (Den norske kirke) går denne høsten sammen om en rekke temakvelder om kristen tro for voksne. Hver kveld vil en innleder fra ett av trossamfunnene snakke om et tema relatert til trosbekjennelsen. Et medlem fra det andre trossamfunnet gir så respons.

Tid: 19.00–20.30

Sted: Litteraturhuset, Wergelandsveien 29, Oslo (Kjelleren); Pris: kr 50

22. september: Hvordan oppstod den kristne trosbekjennelsen?

Professor Øyvind Norderval, Den norske kirke

6. oktober: Å tro på en skaper

Innleder: Direktør og prest Øystein Lund, Den katolske kirke

Respondent: Skribent og forfatter Bjørn Are Davidsen, Den norske kirke

20. oktober: Hvem er Jesus?

Innleder: Professor Trond Skard Dokka (Den norske kirke)

Respondent ikke avklart

3. november: Den Hellige Ånd – hvem, hva, hvorfor?

Innleder: Biskop Ole Christian Kvarme, Den norske kirke

Respondent: Sr. Anne Bente Hadland, Den katolske kirke

17. november: Hva innebærer dåpen?

Innleder: Biskop emerita Laila Riksaasen Dahl, Den norske kirke

Respondent: P. Haavar Simon Nielsen OP

1. desember Hvorfor feirer kirken nattverd?

Innleder: Leder for pastoralavdelingen, Oslo katolske bispedømme, Maria Junttila Sammud

Respondent: Prost Trond Bakkevig, Den norske kirke

Himmelens hærskere

Foto: Mikael G. Gommers

Når du tenker på Gud, er han da helt alene, eller tenker du at det er noen sammen med ham?

De aller første ordene i Bibelen er: «I begynnelsene skapte Gud himmelen og jorden.»

Gud skapte ikke bare jorden med alle dens planter, dyr og mennesker, han skapte også himmelen. Himmelen er usynlig, slik som Gud, men noen mennesker har fått lov til å se inn i himmelen. Profeten Jesaja gjorde det.

I dag er det over syv milliarder mennesker på jorden. Gud kjenner dem alle, og han elsker dem alle. Gud ville at det skulle bli mange mennesker på jorden. Det sa han til de første menneskene.

Jesajas syn

Jesaja levde for mange hundre år siden. Han tilhørte jødefolket. Den gang hadde jødene et tempel i Jerusalem.

Fader vår, du som er i himmelen. Gud er i himmelen, men hvor er himmelen, og hvordan er det der? Selv om vi ikke kan se Gud, så tenker vi på ham. Vi har et bilde av ham i tankene våre.

Der tilba folket Gud, og prestene bar frem offer. En gang Jesaja var i tempelet, opplevde han noe veldig spesielt. Gud gav ham et syn av himmelen. Der så han Gud sitte på en trone. Foran ham stod det noen merkelige skapninger med seks vinger hver. De ble kalt serafer.

Gud er ikke alene i himmelen, tusener på tusener av slike skapninger som serafene, tjener ham dag og natt. Alle skapningene i himmelen har fått et oppdrag av Gud. Noen skal bare lovsynge ham, men noen skal også passe på menneskene og beskytte dem. Verneenglene har fått et slikt oppdrag. Hvert eneste menneske har fått en spesiell verneengel. I himmelen er det også noen som kalles erkeengler. Tre av dem kjenner vi til og med navnene på, for Gud har gitt dem helt spesielle oppgaver i vår verden.

Erkeengelen Mikael er leder for engelhæren. Han kjemper mot de onde maktene og deres leder, djevelen. Han passer spesielt på jødefolket og Kirken. Mikael er Kirkens verneengel. Derfor kan vi noen ganger se skulpturer av erkeengelen Mikael høyt oppe i kirketårnet.

Lag englevinger av papptallerkener

Du trenger: 11 papptallerkener, én tusj, saks, limpistol, to bånd på ca. 60 cm.

Strek opp to halvmåner i åtte av papptallerkenene.

Klipp langs strekene.

Halvmånene plasseres under hverandre på hver side av en hel tallerken.

Lim halvmånene fast med en limpistol.

Lim en tallerken oppå også.

Lim fast båndene slik at de kan hektes over skuldrene.

Lim på en tallerken til slik at den lukker inn båndene.

Erkeengelen Gabriel er en budbærer for Gud. Han ble sendt til Sakarja med et bud om at han skulle få en sønn, Johannes døperen. Men enda mer kjent er det at han ble sendt til Maria med budskap om at hun skulle bli mor til Jesus.

Erkeengelen Rafael verner dem som er på reise, særlig pilegrimer.

Tekst og bilder: Torvild Oftestad

Engelen er ferdig!

Leirsommeren med

Norges Unge Katolikker

Foto: NUKs billedarkiv

Nok en sommer er gått, og mange katolske barn har fått oppleve Kirkens levende fellesskap på leir. Vi deler noen glimt med dere fra fra leirene på Fredtun, Vestre Jakobselv og Mariaholm.

Om Vestlandsleir:

Mange av deltagerne kjente hverandre fra før av, noen hadde vært på leir før, men i løpet av leiren ble vi et fellesskap av unge kristne som ble bedre kjent med hverandre og Gud. Det var svært mange som ønsket å ministrere, lese lesninger og hjelpe til under morgen- og aftenbønnene samt messene. «Pater prater» med pater Khiem var en suksess, noe som viser barnas engasjement i relasjonen til Gud og hverdagen som troende.

Anja Persvold

Om Juniorleir:

Årets leirtema var «Mot». Det ble gjennomført temaøkter hver dag. De handlet blant annet om mot til å ta imot kall og mot til å leve som katolske ungdommer i samfunnet. Dette var et godt tema, som var enkelt å koble

med blant annet atferden vår gjennom uken og hvordan man kunne ta med seg troen hjem.

Leroy Lobo

Om Barneleir Oslo/Øst:

Været var skiftende, men vi fikk nok med sol og mistet ikke humøret når regnet kom. Vi fylte uken med masse aktiviteter, både ute og inne! Tema-festen gikk supert, med mange ulike Disney-karakterer og kreative kostymer! Vi tok Mariaholms eget fly og reiste til ballsalen i Disneyland med hver vår godteripose. Noen dager senere dro vi på skogstur, hvor vi lekte «Rød og blå» og hadde konkurranser hvor barna virkelig fikk vist hvor kreative de var.

Thuy-Lan Nguyen

Om Nordlandsleir:

Det er nesten ti år siden sist NUK arrangerte leir i Nord-Norge. Flere forsøk har blitt gjort siden da, men store avstander og andre vanskeliggjørende forhold har gang på gang forhindret realiseringen av en vellykket leir. I år har imidlertid en gruppe utrolig dyktige mennesker, med Guds hjelp, fått til noe som enkelte hadde sine tvil om noen gang kunne gjennomføres. Ved målrettet planlegging og rekruttering har lederteamet og alle andre bidragsyttere gjennomført en barne- og ungdomsleir som forhåpentligvis vil stimulere til et mer aktivt engasjement hos unge katolikker i landets nordligste fylker. La oss be om at flere leirer må arrangeres i årene framover.

Øyvind J. E. Evenstad

St Joseph
RETRETTSSENTER
GREFSEN OSLO

Høsten 2014

Tors. 16. okt. – søn. 19. okt.

P. Rory SM og Bjørg Eimstad

Tors. 20. nov. – søn. 23. nov

P. Erik og Sr. Marit CSJ

10- dagers retrett for enkeltpersoner

Tirs. 4 nov. – tors. 13. nov.

Sr. Marit CSJ, p. Jo Neve SM, liturg

Retretter i advent:

Tors. 27. nov. – søn. 30. nov.

P. Rory SM og sr. Marit CSJ

Tors. 4. des. – søn. 7. des.

P. Rory SM og sr. Marit CSJ

Retrettene tilbringer vi i stillhet og bønn. Den hl. messe og tidebønner er en del av dagsrytmen. Personlig veiledning er til hjelp i prosessen. Retrettene starter med aftens kl. 18.00 og avslutter med middagen kl. 12.45.

Prisen på helgeretretter: fra tors til søn kr 1800,-
fra fre til søn kr. 1400,-;
10-dagers retrett kr. 5000,-
studenter/ungdommer 30 % rabatt.

Påmelding

Epost: retrett@stjoseph.no

Telefon: 23 40 09 22 eller 23 40 09 34

Post: St. Joseph Retrettsenter,
Brannvaktveien 5, 0489 Oslo

Plass på retretten er sikret når påmelding er bekreftet og depositum betalt til 0530 17 80402 eller 1607 18 23990

Mer informasjon om retrettene og retrettsenteret:

www.stjoseph.no

Peter Halldorf

Med evig kjærlighet

Daglige lesninger

Oversatt av Asle Dingstad

Luther Forlag, 2013

389 sider, 299 kr

Én side hver dag

«**Det uskapte** lyset kan ikke sammenlignes med det skapte. Gud er alltid større enn alle de ord og bilder vi bruker for å beskrive ham. Det mørket som kan falle over et menneske, vitner ikke om Guds fravær, men snarere om Guds uutgrunnelighet. I mulmet kan en ny synsevne vokse fram – å se uten å se. Mennesket begynner nå å ane 'det intet øye så'. Ved dette synet fødes troen i hjertet. Den troen som ikke er svaret på alle mulige spørsmål, men en indre tillit, enkel og selvfølgelig.»

Slik begynner Peter Halldorf sine daglige betraktninger i februar. Halldorf er svensk pinsepastor og leder for den Ekumeniska Kommuniteten i Bjärka-Säby. Luther forlag utga i fjor hans daglige åndelige betraktninger, *Med evig kjærlighet*, oversatt av tidligere forlagssjef Asle Dingstad. Halldorf er en høyt skattet åndelig forfatter i nordisk kirkeliv, og det med svært god grunn. De som kjenner ham, trenger ingen anbefaling for å gå løs på hans nyeste bok. For dem som ikke kjenner ham, er denne boken en fin introduksjon.

Smakebiter

Andaktsbøker har neppe funnet sitt beste marked i det norske katolske miljø. Denne boken betegnes ikke som

andaktsbok, men «Daglige lesninger». Én side for hver dag i kalenderåret, lettlest i et godt, moderne språk, med innsikt dypt forankret i den felles kristne tradisjon og et langt liv i Guds nærhet. Halldorf har det til felles med mange gode åndelige forfattere, at det han formidler ikke er noe nytt, men han formidler det på en måte som likevel virker ny, og som åpner for noe nytt i leseren:

«Kjærligheten har ikke noe valg. Og samtidig må vi si: Kjærligheten er alltid et valg. Vi lever for at vi stadig mer må bli forent med Guds kjærlighets offer. Hvis det er vårt dypeste ønske, har vi ikke noe valg» (fra 10. februar).

«I fastetiden vandrer vi på omvendelsens og botens vei. Bort fra vår innkrøket i oss selv. Inn i den friheten der kjærligheten gror. Der hver handling blir akkurat så lett og utvungen som alt det vi gjør for den vi elsker. Fasten er en periode da vi litt mer enn vanlig, gjør det vi alltid skal gjøre» (fra 13. februar).

Det bobler av liv, inspirasjon og glede, letthet og tyngde fra sidene i denne boken.

«Maria har to ansikt. Ett som er unndratt alle blikk, og ett som er åpent mot verden. Ett som er vendt til Gud i lovsang, og ett som er vendt mot verden i selvpoppofrende tjeneste. Det er kontemplasjonens og handlingens ansikt. Det ansiktet som er åpent, vendt mot verden i kjærlighet, står i nær sammenheng med det ansiktet som ingen andre får se enn Den elskede» (fra 15. august).

«Når tilliten til Den hellige ånd er stor, kan man leve radikalt i motsetning til raskt» (fra 16. august).

«Hvordan blir man en helgen? Det første skrittet er å oppgi ethvert forsøk på å være hellig ... Gud er langt mer interessert i hva han kan gjøre i oss enn hva han kan gjøre gjennom oss» (fra 28. august).

«Så blir kirkeårets siste uke den mest dramatiske, men også den mest trøste-

rike av alle årets uker. Dommen innebærer ikke Guds vredes forkastelse av hele sin skapning, men Guds kamp for å beholde den» (fra 24. november).

Halldorf har et viktig poeng når han inviterer leseren inn i boken:

«To ting ber apostelen sin åndelige sønn om i et brev fra Roma. 'Når du kommer, må du ta med deg kappen som jeg lot bli igjen i Troas hos Karpos, og bøkene, framfor alt pergamentrullene.' En kappe til beskyttelse mot kulden når vinteren nå nærmer seg, og bøkene til å varme sjelen med. Mer trengs ikke. Knappt noe er så avgjørende for et varmt åndelig liv som nettopp regelmessig lesning ... Lesningen blir stedet der troen blir til og vokser. Det hellige rommet der vårt indre øre finstilles.»

Det bobler av liv, inspirasjon og glede, letthet og tyngde fra sidene i denne boken. Hver side er så rik på innhold for tanke og hjerte at én side om dagen er absolutt nok, særlig hvis det leses i ettertankens tempo, slik en åndelig tekst bør leses. Språket er så godt og presist at ordene blir liggende i hode, mage og hjerte gjennom dagen og gjør sin gjerning med å hjelpe leseren til å holde fokus på Kristus.

Kirkeårets skiftninger

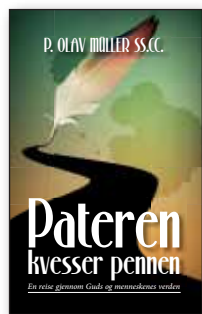
Jeg må medgi at jeg har et sneversynt og litt fordomsfullt inntrykk av Pinsebevegelsen. Mitt møte med Peter Halldorf som forfatter og skribent, har derfor overrasket meg. Jeg må stadig undrende spørre: Men dette er da helt katolsk? Underforstått – helt annerledes enn jeg har forestilt meg fra en pinsepastor. Halldorf snakker om kirkeårets skiftninger, om liturgi og eukaristi. Han skriver om Marias selvfølgelige betydning i det kristne liv som den beste katolikk ville gjøre det, han skriver om kirken, han feirer mariafester og apostelfester. For meg betyr dette at å lese det han skriver, utfordrer mine fordommer og driver meg mot en større økumenisk åpenhet. Han drar meg inn i tekst og tanke med sin grundige og integrerte kunnskap om Skriften, teologien og kirkefedrene. Samtidig møter jeg spennende strømninger nettopp fra Pinsebevegelsens særlige oppmerksomhet på Den Hellige Ånds virke i våre liv. Og noe av det Den Hellige Ånd gjør i vår tid,

er altså at pinsepastorens bok utgis på Luther forlag – og herved anbefales til katolikker.

Som nevnt, følger Halldorf på sitt vis kirkeårets skiftninger, så godt det lar seg gjøre når man velger kalenderåret som mal. Så må jeg legge til side mine behov for å starte med advent og følge den katolske liturgiske kalender. Glede meg over de av våre fester han markerer, og bruke hans betraktninger i tillegg til messebok og tidebønnbok der vi feirer forskjellig. Det er ingen ulempe. På samme måte må jeg legge mitt behov for å vite eller forstå struktur og sammenheng mellom de ulike betraktningene i forhold til liturgien og bibeltekster. Hver betraktning er i seg selv så verdifull at jeg får la dem sveve litt fritt. Halldorf har gode ord om askese og forsakelse som vei til frihet, vei til å elske, vei til Gud. Den som forsaker sitt behov for velkjente strukturer, åpner seg for ny fokus på Kristus.

Med evig kjærlighet vil virke ny og velkjent hver gang vi kommer til 1. januar og begynner fra begynnelsen igjen. Én side hver dag.

Sr. Hanne-Maria Berentzen OCSO

P. Olav Müller S.S.C.C.

Paterens kvesser pennen

En reise gjennom Guds og menneskenes verden

St. Olav forlag, 2013

472 sider, 298 kr

Robust katolisisme

Jeg er en av de mange som aldri har truffet pater Olav Müller, men som har hørt mye om ham. Hørt ham på radio har jeg også, i programmet Verdibørsen. Ikke uten grunn har jeg derfor i

lengre tid lurt på hvem denne pater Olav er. Etter å ha lest hans siste bok *Paterens kvesser pennen*, skjønner jeg mye mer av hvorfor p. Olav er blitt så avholdt og omtalt.

Det er nær sagt en umulig oppgave skulle yte en bok på 470 sider rettferdighet i en kort anmeldelse. På mange måter har mannen og boken allerede fått sin fortjente omtale gjennom sr. Anne Bente Hadlands entusiastiske forord, i grunnen blir alt som skal sies, sagt der.

Undertittelen på boken er «En reise gjennom Guds og menneskenes verden», den står godt til bokens omslag, som viser en fjærpenn som tegner opp en vei. Pater Olav fører oss virkelig gjennom mange forskjellige landskap og tema. De er samlet under fire hoveddeler, «I Guds verden», «II Åpenbaringen – Den naturlige åpenbaring», «III Menneskets verden» og «IV Kristne forbilder». Det er nesten ikke grenser for hvilke temaer den avholdte formidleren har gitt seg i kast med, han skriver om nyreligiøsitet, Guds eksistens, Bibelen, engler og åndsmakter, Satan, seksualitet, mystikkens plass i Den katolske kirke, psykopati, Hellig Olav og Maria, for å nevne noe.

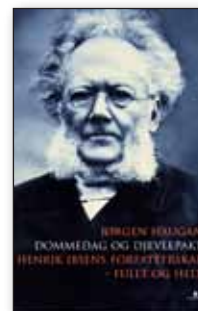
En skal ikke ha lest mye i boken før en blir slått av paterens robuste katolisisme. Han forfekter en katolisisme som har sine røtter i både jordisk og himmelsk jordsmonn. Artiklene er båret opp av en sannferdig tale om alt som vedkommer mennesket, kombinert med en dyp kjærlighet til Kirken. Det er sant at pennen til pater Olav kan være kvass. Han er ikke redd for å si det han mener, for han er en veileder og medvandrer som tør å peke ut retningen for oss når det viser seg nødvendig. Ikke sjelden gjøres det med innlevelse og barsk humor.

På mange vis fungerer boken som en slags innføring i katolsk tro og tanke som har slått dype røtter i et norsk jordsmonn. Men den er også en dokumentasjon av hva som har rørt seg av temaer i de forskjellige fora hvor pater Olav har holdt sine foredrag gjennom nesten 40 år. Der det har vært nødvendig, har forfatteren gitt foredragene / artiklene en oppdatering og sagt litt om hva som har endret seg siden de første gang ble holdt.

Mange forskjellige lesere vil utvilsomt ha god nytte av å gi seg i kast med pater Olavs bok, men kanskje særlig vil den være av interesse for katolikker som ikke er etnisk norske. Boken vil kunne gi mangt til dem som lurer på hvilke spørsmål og problemstillinger som er aktuelle i en norsk katolsk sammenheng.

Paterens kvesser pennen er en bok jeg ofte vil vende tilbake til. Den er et testament fra et langt presteliv. En gave fra et menneske som vil fortsette å veilede og gå sammen med sine lesere i årene som kommer. Takk også til den ukjente redaktøren som har satt sammen artiklene på en fortreffelig måte.

Morten Erik Stensberg

Jørgen Haugan

Dommedag og djevlepakt

Henrik Ibsens forfatterskap fullt og helt

Gyldendal, 2014

610 sider, 449 kr

Bildet av Henrik Ibsen som en feministisk rabulist som ville legge en torpedo under arken, er en vedtatt sannhet i norsk kulturliv. Nå kommer den norske danske litteraturforsker Jørgen Haugan og skyter et skudd for baugen på denne bærebjelke i vår Ibsen-tolkning.

Haugan (f. 1941) er på mer enn én måte en interessant figur i nordisk litteraturforskning. Han tok sin doktorgrad ved Københavns universitet, der han også har undervist ved siden av Trondheim. Han har tidligere utgitt *Henrik Ibsens metode* (1977), *Diktorsfinnen. En studie i Ibsen og Ibsen-forskningen* (1982) og *400-årsnatten: Norsk selvforståelse ved en korsvei* (1991). For sin

biografi over den store danske arbejderdiktter Martin Andersen Nexø, *Alt er som bekendt erotik*, fikk han 1998 Georg Brandes-prisen. I tillegg har han sammen med Hans-Ivar Kristiansen skrevet *Solgudens fall: Knut Hamsun – en litterær biografi* (2004).

Nettopp det at Jørgen Haugan er så rotfestet i både norsk og dansk litteratur og akademisk tradisjon, gir stor troverdighet til hans oppsiktsvekkende påstand om at Ibsen sprang ut av en kristen tradisjon, basert på kjærlighetsbudet og samsvar mellom lære og liv.

Han påpeker også at Ibsen, likesom Ludvig Holberg, er et produkt av vår felles dansk-norske kulturarv (som slett ikke var den mørketid for vårt land som norskdomsforkjempere har villet ha det til). I Roma møtte Ibsen skandinavismen, og han ble en varm forsvarer av Danmark under den dansk-tyske krig 1864. Det var da han begynte å utgi sine skuespill på Gyldendal i København og de etterhvert fikk sin uroppførelse på Det kgl. Theater i samme by, at han via Tyskland ble en av verdens mest spilte dramatikere.

På tampen av Munch-året i fjor lanserte Haakon Mehren boken *Munch med nye øyne. Kunstnerens hellige univers*. Konklusjonen her er beslektet med Haugans: Som Ibsen hører Munch hjemme i en kristen tradisjon som også han har et personlig forhold til. Det er unektelig et interessant fenomen at to slike sentrale bøker med en såvidt radikal nyorientering utkommer nærmest parallelt i en tid som hevdes å være uten åndelig forankring ...

«Det handler altså om å grave Ibsen frem igjen, gjengi hans diktning den grenseoverskridende kraft. ... Alle vil gjerne bruke ham, men de færreste stiller spørsmålene: Hva ville Ibsen selv? Hvem var Ibsen.» Dette skriver Haugan innledningsvis.

Som Hamsun-utgivelsen, er *Dommedag og djevlepakt* en litterær biografi, ikke primært skrevet utfra en dramaturgisk optikk. Haugans verktolkningsligger snarere på et filosofisk og etisk plan, som når han kaller kapitlet om *John Gabriel Borkman* «Kjærlighetsforbrytelsen».

«Fra Gudspakt til djevlepakt» er mellomtittelen på bokens avsluttende kapittel. Her heter det: «Rubek var likesom Ibsen – opprinnelig en from, gudfryktig mann, en troende person, som ville hjelpe Gud med å frelse menneskeheten. ... Ibsen erkjente til sist at lysten til kunst, forførelsen, det ideale bedrag, betød mer for ham enn selve erkjennelsen. ... *Størst av alt er kunsten!* Det ble Ibsens diabolske erkjennelse.»

Som det sømmer seg en litterat (men dessverre ikke lenger er noen selvfølge), er *Dommedag og djevlepakt* skrevet på et norsk som er enkelt, sterkt og klart.

Steinar Rivedal Wiik

www.stolavforlag.no
siden 1889
... bøker som former deg

KATOLSK AKADEMI

Lørdag 20. september
kl. 11.00–15.00

Direktør og doktor i teologi, Øystein Lund
« ... og som har talt ved profetene»
Profeter og profetisme i Det gamle testamente – og i den kristne kirke

Torsdag 23. oktober

MARKERING AV JUBILEET
FOR OLAV DEN HELLIGES DÅP
Katolsk Akademi / St. Olavs menighet

Kl. 17.00 Pontifikalmesse ved biskop Bernt Eidsvig i St. Olav Domkirke
Deretter arrangement i Mariagården

Kl. 18.30 Velkommen

Biskop Bernt Eidsvig: **Hellig Olav i Frankrike**
Arkeolog Øystein Ekroll, Trondhjem:
Olavsrelikvien i St. Olav kirke og andre kirker i Norden

Servering av mat. **VELKOMMEN!**

Påmelding til akademi@katolsk.no

Gi en gave til kirkebladet

St. Olav!

Gi via nett: donasjoner.no/okb

Gi via bank: 3000.22.75321

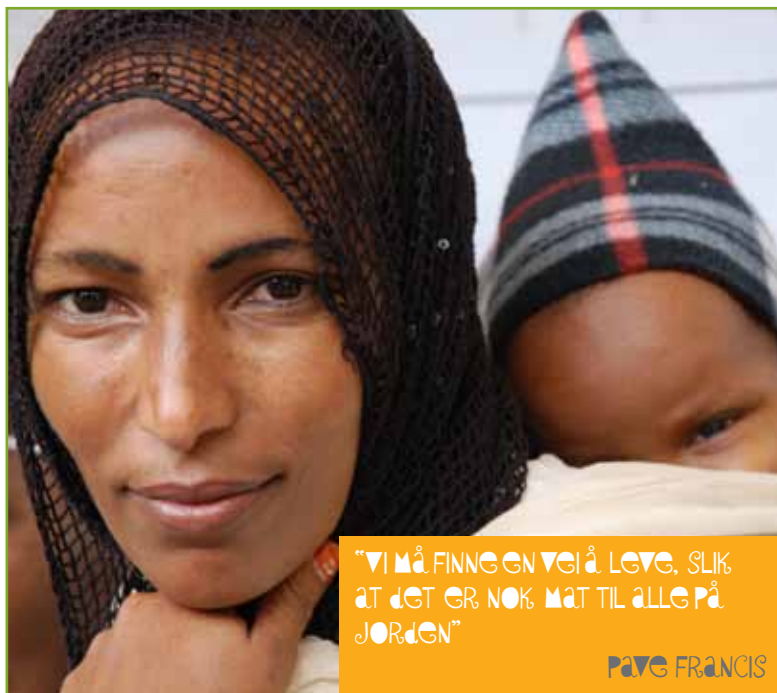
Ønsker du å få tilsendt giro i posten?

Kontakt Esther Kittelsen på tlf. 23 219 500 eller via e-post: avtalegiro@katolsk.no

Ønsker du at bidraget skal gi skattefradrag, må det betales via skattefradagsordningen. Kontakt Esther Kittelsen på tlf. 23 219 500.

Vi anbefaler å gi minst 200 kr i bladstøtte i året. Slik kan vi opprettholde et blad for alle våre katolikker.

“VI MÅ FINNE EN VEI Å LEVE, SLIK AT DET ER NOK MAT TIL ALLE PÅ JORDEN”

PAVE FRANCIS

HJELP OSS Å FÅ SLUTT PÅ SULT INNEN 2025

Nær 842 millioner mennesker i verden sulter i dag, selv om det er nok mat til alle. Årsaken er ikke mangel på mat, men den urettferdige fordelingen av jordens ressurser. Ved å støtte årets høstaksjon kan du bidra ved å støtte vårt arbeid i kampen mot sult.

Du kan gi ditt bidrag til vår gavekonto kontonummer 8200.01.93433 eller gi et bidrag online på www.caritas.no. Merk innbetalingen «Høstaksjon».

BESØK: WWW.CARITAS.NO

TWITTER: #FOOD4ALL

FACEBOOK: CARITAS NORGE

one human family,
food for all

Caritas Norge er en hjelpeorganisasjon med utspring fra den katolske kirken i Norge. Vi er medlem av det globale nettverket Caritas Internationalis, som består av 165 medlemsorganisasjoner. Til sammen opererer vi i 200 land og områder.

Image copyright: Laura Donkin/Cafod.

Pavens bønneintensjoner 2014

September

Generell intensjon:

At personer med mentale funksjonsnedsettelser må motta den kjærlighet og hjelp de trenger til et verdig liv.

Misjonsintensjon:

At kristne, inspirert av Guds ord, må tjene fattige og lidende.

Oktober

Generell intensjon:

At Herren må gi fred til de delene av verden som er mest herjet av krig og vold.

Misjonsintensjon:

At verdens misjonsdag må gjøre at alle troendes iver etter å bringe evangeliet til hele verden, tennes på nytt.

November

Generell intensjon:

At alle som lider av ensomhet må erfare Guds nærvær og andres støtte.

Misjonsintensjon:

At unge seminarister og ordensfolk må ha kloke veiledere som selv har en god formasjon.

Fra biskop Berislav Grgić' kalender* 8

- 23/9 Møte i Nordisk Katolsk Familieråd, København
- 14–25/9 MSF-provinsialat Poznan
- 26/9 Karmellittkloster Poznan
- 27–30/9 München
- 9/10 Møte i finansrådet
- 13–20/10 Roma
- 16/10 Messe ved olavsalteret i San Carlo al Corso, Roma
- 26/10 Vår Frue kirke (Tromsø): Avskjed for msgr. Torbjørn Olsen etter mer enn 23 år som katolsk prest i Nord-Norge
- 1/11 Messe Vår Frue kirke (Tromsø)
- 2/11 Messe i Karmel (Tromsø)
- 4/11 Årsrequiem for biskop Gerhard Goebel MSF
- 9/11 Ordinasjon av ny luthersk biskop i Tromsø
- 10/11 Messe for Lars Anders Kildal Strand på 15-årsdagen for hans bortgang
- 11–12/11 Caritas Norges 50-årsjubileum (Oslo)
- 13–15/11 Tyskland
- 24–30/11 Zagreb

*Å jour per 26/8

Fra biskop Bernt Eidsvigs kalender* 8

- 21/9 Ferming i Førde
- 23/9 Tildeling av kandidatur for det permanente diakonat til Nguyen Thanh Huu i aftenmessen i St. Olav domkirke, Oslo
- 27–30/9 Milano
- 1–3/10 Kurs for sogneprester, Mariaholm
- 5/10 Tildeling av kandidatur for det permanente diakonat til Patricio Quintana i messen på spansk i St. Joseph kirke, Oslo
- 6/10 Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn
- 7–9/10 Downside Abbey
- 13–16/10 Roma
- 17–20/10 Rouen
- 21–22/10 Stavanger
- 23/10 Pontifikalmesse i St. Olav domkirke, Oslo, etterfulgt av foredrag om Olav den hellige i Katolsk Akademi
- 24/10 Konsultorkollegium
- 31/10–2/11 Lederkurs
- 5–9/11 Ferie
- 11/11 Caritas' jubileum
- 12–16/11 Klosterneuburg
- 17–23/11 Ferie
- 24/11 Kurs for sogneprester, Mariaholm
- 25/11 Konsultorkollegium
- 26/11 Katolsk-luthersk samtalegruppe
- 27/11 Møte i Pastoralrådets arbeidsutvalg

*Å jour per 25/8

Blilys

Siden høsten 2013 har Pastoralavdelingen arbeidet med et stort nytt prosjekt for å hjelpe kateketer, lærere og foreldre med ressurser til trosformidlingen til barn.

Det ble ansatt tre prosjektkonsulenter som fikk ansvar for ulike deler av prosjektet, og som skulle arbeide med Pastoralavdelingens fast ansatte for å skape ressursbanken, som skal være åpent tilgjengelig og nettbasert. Første del av prosjektet er nå i sin slutfase, og det er planer om lansering etter nyttår. Prosjektet er tredelt:

Katekese. Denne delen av ressursbanken er bygget opp etter klassetrinn og måneder. Hvert av klassetrinnene har fått sitt eget symbol, sitt eget tema og sin egen vernehelgen. F.eks. har tredje klasse symbolet kalk og hostie, temaet «Vi møter Jesus» og Johannes Døperen som vernehelgen. Dette skal skape identiteten til klassetrinnet. Det vil produseres klassekort og andre ting med symbolet og vernehelgen, og det skrives helgenbiografier tilpasset barn. Alle måneder på alle trinn er todelt, slik at man har muligheten til å finne ressurser til to undervisningsøkter hver måned. Dette anbefales, særlig for de sakramentsforberedende årene. Samtidig er fullt mulig å ha kun én undervisningsøkt i måneden uten å miste kontinuiteten.

I arbeidet med denne delen av ressursbanken har vi tatt høyde for at det store flertallet av våre kateketer er frivillige uten formell kompetanse som pedagoger eller teologer. Vi har derfor gitt forslag til konkrete undervisningsressurser som er knyttet opp til bestemte bibelttekster og temaer i

katekesen. Eksempler på slike ressurser er enkle dramatiseringer, formingsaktiviteter, bilder og sanger. Det lages også enkle innspillinger av sangene, som kan brukes til å lære seg melodiene og som sing-back i klassen. Katekese-delen av Blilys har også mange andre morsomme ressurser, som animasjonsfilmer av sakramentene, filmsnutter av barn som snakker om tro osv.

Familie. Her har vi laget ressurser til å markere, leve og feire kirkeåret. Vi har satset på ting som ikke er vanskelige eller tidkrevende, og som ikke vil bety mye ekstra planlegging. Det er oppskrifter, forslag til bønner, utflukter og enkle aktiviteter. Denne delen av ressursbanken er delt inn i årets måneder, og hver måned har fått sitt eget tema og sin egen helgen. Disse følger for en stor del Kirkens tradisjonelle månedsdevosjoner: Maria i mai måned, allesjeler og allehelgener i november osv. I tillegg til å være en hjelp for foreldre i trosformidlingen, er dette tenkt som en bro til det som skjer i katekesen.

Skole. I 2013 kom første del av det nye læreverket for undervisningen av kristendom i de katolske skolene. Ressursbankens skoledel er derfor tenkt som et samlested for lærerne der de kan finne konkrete forslag til aktiviteter med sine klasser. Her er det inndelt etter klassetrinn og bøkens kapitler.

Felles for hele ressursbanken er nye illustrasjoner, både av helgener, sakramenter og andre temaer. I tillegg får du møte en katolsk familie i tre generasjoner, som sammen med deg lever gjennom kirkeåret og livets ulike faser.

Selv om ressursbanken i første omgang er ment for dem som underviser, er det planlagt at neste fase av prosjektet vil fokusere på å lage ressurser og aktiviteter som er direkte myntet på barna selv.

Her er det mye å se frem til, så følg med og gled deg til lanseringen i begynnelsen av 2015! Og se opp når du ser logoen til Blilys, for her vil det komme mye spennende i ulike medier!

Maria Junttila Sammut

Vi flytter

I takknemlighet og hengivenhet vil vi først og fremst takke biskop Gerhard Schwenzer og biskop Bernt Eidsvig og hele Oslo katolske bispedømme, som har tatt godt imot oss og latt oss få bo i huset på Eikeli i Bærum de siste 23 årene.

Vi vil også benytte anledningen til å takke generalvikar mgr. Huynh Tan Hai, alle de vietnamesiske prestene, våre familier og alle i det vietnamesiske katolske miljøet i Norge, som alltid har støttet og fulgt oss alle i oppturer og nedturen fra begynnelsen av.

Takk til dominikanerinnene på Lunden og Katarinahjemmet, som alltid har oppmuntret og støttet oss i vårt kall. En spesiell takk til St. Josephsøstrene, som gav oss huset på Lillestrøm, slik at vi har et sted å bo og et middel for å tjene Gud i Kirken her i Norge.

Takk til alle prestene og menigheten i Asker og Bærum som har gitt oss lov til å tjene Gud her.

Måtte Herren velsigne alle dere som har hjulpet oss i disse årene.

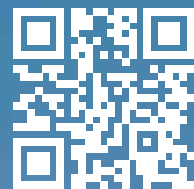
Vi vil herved informere om at vi flytter, og at vår adresse fra 31. august 2014 er:

Hurdalsgata 65, 2003 Lillestrøm.

Varme hilsener
Søstrene av Det Hellige Kors,
Quy Nhon, på Lillestrøm

HUS PÅ FJELL FAMILIESEMINAR 2014

Lørdag 6. desember i
Akersveien Oslo

Alle familier i Oslo katolske bispedømmes menigheter er invitert til familieseminar 6. desember. Dagen vil være fullpakket med opplegg for alle i familien, felles bønn, messe og lunsj.

Håvard Altern, samlivspedagog, holder foredraget «Klar tale og klare avtaler – nøkkelen til et godt livslangt samliv» for voksne. Håvard Altern er født i 1947. Han er utdannet sosionom, har arbeidet med journalistikk, organisasjon, administrasjon og landbruk. De siste tolv år har han hovedsakelig arbeidet med samlivskurs for enkeltpar og for grupper, både som frilans og som ansatt ved Modum Bads samlivssenter.

Samtidig med foredraget for voksne vil det bli spennende sesjoner for barn og ungdommer.

For polsktalende voksne som ikke behersker norsk, vil det være et foredrag på polsk i St. Joseph kirke parallelt med Håvard Alters foredrag.

Det er gratis deltagelse på seminaret, og det vil selges varm mat til inntekt for NUK og Caritas sin adventsaksjon under lunsjen.

All inntekt fra salget går uavkortet til Adventsaksjonen 2014.

Sankt Nikolas kommer. - Kommer dere?

Påmeldingsfrist er 14. november. Hjertelig velkommen.

påmelding:
familieseminar.katolsk.no

Seminarprogram

11.00: Åpning med bønn i St. Joseph kirke v/NUK

11.15: Parallele sesjoner for barn (0-6 år og 6-12år), ungdom (13-17 år og 18-22 år) og voksne. Foredrag for voksne v/Håvard Altern, samlivspedagog. Foredrag for polsktalende som ikke behersker norsk i St. Joseph kirke.

13.15: Pause

13.30: Lunsj i menighetsalen. Mat selges til inntekt for NUK og Caritas sin adventsaksjon.

14.30: Alle samles i menighetsalen til «Kirken som familie og familien i Kirken» v/ p. Pål Bratbak og p. Khiem Duc Nguyen

15.10: Presentasjon av Bispesynoden 2014 v/ Maria Sammut. Barn 0-12 år har eget opplegg i kirken.

15.40: Messeforberedelser og sangøvelse v/ NUK

16.00: Messe v/ biskop emeritus Gerhard Schwenzer SS.CC i St. Joseph kirke

17.00: Takk for i dag. Vel hjem!

familieåret 2014

hverdagstro

Oslo katolske bispedømme

Språk og babbel

Georg Frederik Rieber-Mohn har, som de fleste erfarne jurister, en både bred og dyp språklig innsikt, som også lingvister som jeg setter pris på at han deler med oss og allmenheten. Jeg ville særlig sette pris på om han gjorde det «with order and method», som en kjent og kjær katolsk romanfigur pleide å si. Den veltjente og dannede journalisten Per Egil Hegge deler regelmessig slike innsikter med oss på en forbilledlig måte i Aftenposten.

Dessverre lette jeg forgjeves etter «order and method» i Rieber-Mohns artikkel «Språk og babbel» i *St. Olav* nr. 3. Jeg lette også forgjeves etter relevans. Når jeg leser et kirkelig tidsskrift, er det for å skaffe meg kunnskap om Kirken og Troen og for å finne inspirasjon og veiledning i ting som har med Troen å gjøre.

Det mangler ikke språklige problemstillinger som hører hjemme i et kirkeblad. For eksempel kan man drøfte balansegangen mellom på den ene side å møte nye landsmenn hjemme ved å tilby dem sjelesorg på morsmålet og på den annen side å stimulere dem til integrering ved å prøve å få dem til å delta i Kirkens norsktalende aktiviteter. Man kan også drøfte hvilke språklige midler man best kan bruke for å bringe Evangeliet til nye generasjoner.

Uforstandig bruk av metaforer og klisjéer er ikke et religiøst problem med mindre den fordreier et viktig Troens budskap. Det gjør heldigvis sjelden våre forkynnere. Søndag etter søndag leverer våre geistlige et retorisk arbeid som det står respekt av. Ikke minst er jeg imponert av de språklige velformede prekenene som prester med andre morsmål enn norsk holder for å hjelpe oss til en stadig bedre forståelse av Evangeliet. Det er noe å skrive om.

Ole Ringdal Johnsen, Arendal

Sr. Martha

Litt forsinket kan vi melde om to nye søstre til Søstrene av det Hellige Kors av Nha Trang kommunitet i Bergen. Den 22. mars i år ankom nemlig sr.

Sr. Maria Goretti

Martha Nguyen Thi Bao Anh og sr. **Maria Goretti Ho Truc**

Trinh Vestlandets hovedstad. Sr. Martha er født i Khanh Hoa, Nha Trang, i Vietnam 31. mars 1976. Hun avla sine første ordensløfter 18. mars 2005 og evige løfter 28. juni 2011.

Sr. Maria Goretti er født Binh Thuan, PhanThiet, i Vietnam 14. august 1981. Hun avla sine første ordensløfter 19. mars 2007 og evige løfter 28. juni 2013.

St. Olav

Den 22. april flyttet sr. **M. Aleksandra Michalska** fra St. Elisabethsøstrenes kommunitet på Nordstrand i Oslo til deres kommunitet i Tønsberg.

St. Olav

Oslo katolske bispedømme har ansatt sr. **Lucia Nguyen thi Kim Trang** som assistent og notar i Tribunalet. Sr. Lucia begynte i stillingen (40 %) den 1. juli og skal spesielt jobbe med vietnamesisk språkgruppe. Hun er priorinne for Nha Trang-kongregasjonen av Søstrene av Det hellige kors på Hønefoss.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 6. juni 2014/St. Olav

I juni flyttet sr. **M. Myronia MC** fra Missionaries of Charity-kommuniteten i Bergen for å dra til Roma og forberede seg til evige løfter. Den 2. juli ble hennes plass fylt av polske sr. **Maja MC**. Sr. Maja (Teresa Dorota Chojnacka) ble født 23. september 1964. Hun avla sine første ordensløfter 27. mai 1993 og sine evige løfter 25. mai 1999.

St. Olav

Den 1. juli gikk Oslo katolske bispedømmes kontorsjef, **Einar Nelson**, av med pensjon etter fem år i

stillingen. Det er foreløpig ikke ansatt noen etterfølger.

St. Olav

Katekesekoordinator for St. Johannes menighet i Groruddalen, **Ingrid E. Paluska**, har fått innvilget ett års permisjon, og menigheten har ansatt **Kristine Gran Martinsen** (25) som vikarierende koordinator for katekesen fra 1. august. Hun vil også være kontaktperson for barne- og ungdomsarbeidet. Kristine har bidratt på ulike måter i menigheten helt siden oppstarten, blant annet som kateket. Hun har master i samfunnsøkonomi fra Universitetet i Oslo, har hatt en rekke verv i Norges Unge Katolikker og var organisasjonens leder 2011–2013.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 15. august 2014

Foto: Mikal Lande

P. Jeevendra Paul OMI (58), tidligere provinsial for oblatpatrenes Jaffnaprovis, som har sendt flere prester til Norge, skal tilbringe et sabbatsår her til

lands. P. Paul, som ankom 1. august, vil være bosatt i bispegården i Akersveien 5 og bidra i sjelesorgen på tamil og engelsk. Han kommer fra en post ved oblatpatrenes generalat i Roma. P. Paul har besøkt Norge en rekke ganger, blant annet i forbindelse med den tradisjonelle tamilske valfarten til Mariaholm.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 9. august 2014

Foto: Karihaugen

Den 8. august, festen for den hellige Dominikus, avla fr. **Gabriel Salmela** sine evige løfter i dominikanerordenen under en messe i St. Dominikus klosterkirke i Oslo. Finske fr. Gabriel har bodd det siste året i dominikanernes kommunitet på Majorstuen og vender nå tilbake til Helsinki. Flere bilder fra hans løfteavleggelse og fr. Antoine

Levys preken finnes på haavarsimon.wordpress.com.

St. Dominikus.katolsk.no/St. Olav

Foto: Marek Panna

Mangeårig primus motor i St. Olav menighet i Oslo, **Björg Halmøy**, fikk for noen år siden tildelt den pavelige utmerkelsen *Pro Ecclesia et Pontifice*. Nå er også kongelig heder blitt

henne til del. Hun fikk overrakt Kongens fortjenestmedalje under en fest i menighetssalen den 16. august.

St. Olav

Foto: Mats Tande

Den 21. august ankom p. **Waldemar Bozek** og p. **Wojciech Knutelski** Norge og Oslo, begge fra bispedømmet Tarnów i Polen, som i de senere årene har bidratt med en rekke prester til

Foto: Mats Tande

Norge. P. Bozek er fra 1. oktober utnevnt til kapellan i St. Hallvard menighet i Oslo, mens p. Knutelski er utnevnt til kapellan i St. Olav menighet i Oslo fra 1. september. P. Bozek er født 5. oktober 1977 i Bochnia, Polen. Han

ble presteviet 21. mai 2005 av biskop Wiktor Skworc i Tarnów. Han var kapellan i Ciężkowice 2005–2008, studerte ved et forberedelsessenter for misjonærer i Warszawa 2008–2009 og arbeidet i to menigheter Estland 2009–2010. Han var så kapellan i Rytro i Polen 2010–2012 og tok doktoratstudier 2012–2014 ved Stefan Wyszyński-universitetet i Warszawa. Når dette leses, har han forsvart sin grad. Han snakker polsk, russisk, engelsk og estisk.

P. Knutelski er født 23. april 1984 i Szczawnica (Polen). Han ble presteviet 30. mai 2009 av biskop Wiktor Skworc. Han har vært kapellan i Skrzyszów

2009–2012, i Tęgorze 2012–2013 og i Wietrzychowice 2013–2014. Han skal bo i en av presteleilighetene i Mariagården, Akersveien 16b.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 22. august 2014/St. Olav

1. september 2014 ankommer to nye prester Trondheim stift, begge fra bispedømmet Tarnów. **P. Tomasz Bazula** skal virke som kapellan i St. Sunniva menighet i Molde (70 %) og i St. Eystein menighet i Kristiansund (30 %). Hans bosted blir i Kristiansund. **P. Sławomir Czuba** blir kapellan i St. Olav domkirkemenighet i Trondheim. **P. Piotr Ostafin** ble 3. august flyttet fra stillingen som kapellan i Trondheim, og er fra den 4. august kapellan i St. Torfinn menighet i Levanger.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 3. juli 2014/St. Olav

Den polske fransiskanerprovinsen *S. Mariae Angelorum* har kalt p. **Antoni Skrobis** OFM til tjeneste i kommuniteten i Amberg i Tyskland. P. Skrobis, som også tidligere har virket i Tyskland, hadde vært i Norge siden 2006, sist i St. Svithun menighet. Han forlot Stavanger og Norge 1. august.

St. Olav

Mangeårig medarbeider ved Oslo katolske bispedømmes kateketiske senter, **Torvild Oftestad**, går 1. september over i en nyopprettet 50 % stilling knyttet til skolerådets kontor. Hovedoppgaven der skal være å lede prosjektet med å utgi læreverk i kristendom for de katolske skolene. Lærerverket er en oversettelse og bearbeidelse av et læreverk for de katolske skolene i England og Wales. Det skal utgis lærebøker med læreveiledninger og nettressurser for 1. til 10. klassetrinn. Foreløpig er bøker for småtrinnet (1. til 4. klasse) tatt i bruk i skolene. Torvild kommer fortsatt til å ha kontor i bispedømmes Pastoralavdeling. Han skal samtidig ta praktisk-pedagogisk utdanning (PPU).

Skoleråd **Gjermund Høgh** på sin side passerte 67 år i mars. Siden arbeidet som prosjektleder for ombyggingen av St. Paul gymnas nå er fullført, har han mulighet til å trappe ned. Han fortsetter i halv stilling som skoleråd

Evige løfter

Foto: Søstre av Det hellige kors

Den 28. juni avla 25 søstre av Det hellige kors av Nha Trang sine evige løfter. Blant dem var sr. **Theresa Nguyen Thi Bich Chi** fra søstrenes kommunitet i Bergen. Sr. Chi, som kan skimtes på bildet mellom sine foreldre, tilhører gruppen av søstre som grunnla kommuniteten i Bergen 24. mars 2011.

Feiringen fant sted i moderhuset i Cam Ranh, NhaTrang, og løftene ble avlagt i hendene til generalpriorinne sr. Marta Nguyen Thi Xinh. Biskop Joseph Vo Duc Minh av Nha Trang var hovedcelebrant i denne messen, blant de over 80 koncelebrantene var p. André-Marie Le Thien Vinh.

St. Olav

Vi gratulerer!

og vil fortsatt ha kontor på Florida i Bergen.

St. Olav

P. Iruthayanathan («Iru») Pethurupillai (67) gikk 1. september av som sogneprest i St. Magnus menighet på Lillestrøm og går dermed over i pensjonistenes rekke. P. Iru er i disse dager i ferd med å flytte til sitt fødeland Sri Lanka. Han har virket som prest i Norge siden 1987 og er inkardinert i Oslo katolske bispedømme. Hans nye adresse blir Maruthankerny road, Thalayady, Sri Lanka. Han vil også som før kunne nås på iru@katolsk.no.

St. Olav

Utnevelser

TROMSØ

Biskop Berislav Grgić av Tromsø utnevnte 20. mai følgende medlemmer av finansrådet for Tromsø stift: **Elizabeth Jensen**, Bodø; **Kristian Austad**, Tromsø; p. **Marek Michalski** MSF, Tromsø. Utnevelsene gjelder for fem år, fra 24. juni 2014 tom. 23. juni 2019.

Den 31. mai endret biskop Grgić p. **Dariusz Banasiak** O.Cist.s stilling og utnevnte ham med virkning fra 1. juni 2014 til kapellan i Den Hellige Families menighet, Storfjord.

P. **Honoriusz Zbigniew Kostek** O.Cist. sin formelle tilsetning som prest i Tromsø stift opphører 30. juni 2014.

Kirkelige kunngj. for Tromsø stift/Den katolske kirke i Nord-Norge nr 3/15. juni 2014

OSLO

Biskop Bernt Eidsvig Can.Reg. av Oslo har utnevnt p. **Øystein Lund** til stiftskapellan i Oslo katolske bispedømme fra og med den 1. juli 2014.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 3. juli 2014/St. Olav

Biskop Eidsvig har den 20. august gjenutnevnt p. **Nguyen Thanh Phu**, diakon **Henrik von Achen**, sr. **Else-Britt Nilsen** OP og p. **Arne Marco Kirsebom** SS.CC til medlemmer av kommisjonen for det permanente diakonat i bispedømmet. Utnevelsen gjelder frem til 15. februar 2018. Samme dato har biskop Eidsvig utnevnt p. **Dariusz Buras** og diakon **Georg Aker** til nye

medlemmer i kommisjonen. Utnevelsen gjelder frem til 15. august 2018.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 23. august 2014

26. august 2014 har biskop Eidsvig utnevnt **Simen Vier Simensen** til styremedlem i Erna Margareth Braatens legat med virkning fra samme dato og til 26. august 2017.

St. Olav

TRONDHEIM

Apostolisk administrator av Trondheim stift, Bernt Eidsvig, har den 14. august utnevnt **Per Albert Vold** til økonom i stiftet. Utnevelsen gjelder for fem år med virkning fra utnevelsesdatoen. Samme dato har biskop Eidsvig løst **Unn Lindgard Madsø** fra vervet som økonom i stiftet.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo) 16. august 2014

R.I.P.

Sr. Maria-Cecilia Hougen

Vår kjære søster Maria-Cecilia av Korset (Cecilie Lydia Hougen), født 10 april 1927, sovnet stille inn den 13. juni 2014 i Sverige.

Søster Maria-Cecilia trådte inn i vårt moderkloster i Lourdes fordi Lunden kloster ennå ikke var et selvstendig kloster. Hun avla første løfter 22. august 1960 i Lourdes. Hennes motto var: *Ja, Herre, alltid ja.*

9. februar 1967 ble hun overført til Lunden kloster. I 1992 ønsket hun å bli overført til benediktinerinnene i Mariavall/Sverige, og 25. mars 1996 avla hun monastisk profess som benediktinerinne.

Søster Maria-Cecilia hadde norsk far og svensk mor og vokste opp i Oslo. Mange vil huske henne på sykkel frem og tilbake for å besøke sin gamle mor på Lovisenberg.

Søster Maria-Cecilia ble begravet i Mariavall 2. juli. Samme dag ble det lest rekviemmesse for vår kjære avdøde søster hos oss.

Vi anbefaler henne til deres forbønn.

Søstrene på Lunden

In Memoriam

Foto: SFX-søstre

Sr. Ellen (Petronella Maria) Reith SFX

Født: 7. juni 1923 i Maarsen/
Nederland

Død: 29. mai 2014

Begravet: 4. juni 2014 fra Vår Frue kirke, SFX-søstrenes moderhus, Marias Minde, Bergen

Sr. Ellen trådte inn i St. Franciskus-søstrenes kongregasjon den 2. juni 1944 i Bussum, Nederland. Hun ble ikledd den 6. november 1945 i Syling, Norge, og fikk ordensnavnet sr. Sabina, som senere ble forandret til sr. Ellen. Hun avla sine første løfter den 7. oktober 1947 og sine evige løfter den 15. oktober 1950 i Bergen.

Det var kontorarbeid sr. Ellen var utdannet til og det hun trivdes best med, men hun var villig til å hjelpe til der det trengtes. Dette betydde mye flytting – ofte på kort varsel – fra den ene kommunitet til den andre i de ulike byer der SFX-søstre hadde kommuniteter.

I 1967 reiste sr. Ellen til Tyskland og tok en treårig utdanning som *Seelsorghelferin*/kateket på et seminar i Bonn.

Sr. Ellen har hatt flere verv i kongregasjonen. Hun har vært novisemesterinne, forstanderinne og generalforstanderinne. Hun var en god medsøster og vel ansett i alle de menigheter hun har virket i.

Sr. Ellen sovnet stille inn den 29. mai etter et kort sykeleie, nær 91 år gammel.

Vi lyser fred over vår kjære medsøsters minne.

St. Franciskus Xaveriussøstre

En lykkelig Tao spretter for fotografen etter diakonvielsen i St. Olav domkirke 23. august.

To nye diakoner på én uke

Foto: Liv Annette Waraas og Mats Tande

«Velsign denne vår bror, gjør ham helig og vi ham til din tjeneste», heter det i Allehelgenslitaniyet når det synges til ordinasjoner. Med dette ønsket bringer St. Olav kirkeblad her noen glimt fra diakonvielsene av Le Van Lai i St. Svithun kirke i Stavanger 17. august og Bjørn Tao Quoc Nguyen i St. Olav i Oslo 23. august.

Som man kan lese mer om annensteds i bladet, skal Lai tjenestegjøre som permanent diakon i sin hjemmenighet. Tao på sin side reiser tilbake til Roma for sitt siste studieår før prestevielsen, som etter planen skal finne sted 20. juni neste år.

St. Olav

Mer på katolsk.no

Biskop Eidsvigs prekener og flere bilder fra diakonvielsene finnes på katolsk.no og stavanger.katolsk.no.

I nådens stand

Det er mange mennesker som nærmer seg en skriftestol med stor grad av usikkerhet og kanskje til og med frykt: Hva skal jeg si? Hva kommer presten til å si? Noen ganger bærer vi på svakhetsynder som vi nesten må le av: Hvordan kunne jeg være så ufattelig teit? Andre ganger er sinnet tynget av mørke: Hva er det jeg har gjort!?

Å gå til skriftemålet kan være en kamp, det gjelder både prester, ordensfolk og legfolk, og særlig hvis syndene vi bærer på er alvorlige.

Den indre kampen med oss selv før et skriftemål er også et resultat av våre synder. Det er fordi alvorlige synder setter oss utenfor nådens stand, det vil si den helliggjørende nåden, som vi mottok ved dåpens sakrament. Både troen på Guds barmhjertighet, håpet på frelsen i Kristus og kjærligheten til Gud blir påvirket negativt av det. Den Hellige Ånds syv gaver blir også svekket i oss, samt alle andre gaver vi har mottatt for at dydene og vårt kristne liv skal vokse. Utenfor nådens stand er mennesket også i større grad utsatt for djevelens angrep og fristelser, hvilket øker faren for gjentagelser eller enda mer alvorlige synder. Det er i det hele tatt en kritisk tilstand for mennesket, for sjelen og det åndelige liv, men det kan også få konsekvenser for hele vårt liv. Ektefeller kan gå fra hverandre, og prester og ordensfolk kan miste kallet og forlate det. I ytterste konsekvens taper mennesket frelsen.

Den største feilen man kan gjøre, som også betyr at man har tapt kampen og forblir nedtynget under synden, er å avvise skriftemålets sakrament og nødvendigheten av det. Kanskje man har avvist denne muligheten gjennom mange år, og gang på gang forsømt, ikke bare det årlige skriftemålet som er det minimum Kirkens bud anbefaler,

men også hver gang man har gjort noe alvorlig galt. Troen er bygget på tillit til Guds barmhjertighet, for gjennom Jesus viste Gud sin ufattelige miskunn. Når et menneske konsekvent unngår denne tilgivende og forsonende kjærligheten, forherdes hjertet.

Mennesket har ofte en lang vei å gå før det vil innrømme egne feil og svakheter. Det kan også være en av de største utfordringene når man går til forsoningens sakrament, og å bekjenne sine synder er en vesentlig del av skriftemålet. Fristelsen til å uskyldiggjøre synden for å unngå å skrifte er nærliggende. Vi kan i etterkant tenke at vi egentlig ikke mente å gjøre noe ondt. Hvis bare vi selv vet om synden, så er det lett å si at det ikke gikk ut over noen andre: Var det da egentlig så galt? Eller vi kan si at det var noe som vi ikke tenkte så mye over, det bare skjedde.

En annen veldig sterk fristelse er stadige utsettelse. Man tenker at det gjør ikke noe å vente en uke eller to til. Kanskje er det bare et par måneder til påske, så det går helt fint å utsette skriftemålet til da. Det kan også være andre grunner til at vi utsetter: Man føler ikke for det den dagen, det er ikke den riktige presten, det er så mange mennesker i kirken, det er kø til skriftestolen.

Ingen av våre unnskyldninger, enten det er for å avvise behovet for skriftemål, uskyldiggjøre våre synder, eller utsette skriftemålet, kan måle seg med den nåde vi mottar i forsoningens sakrament. Med andre ord, det finnes ingen unnskyldning som er grunn god nok til at vi ikke skulle ta imot den tilgivelsens og helbredelsens gave som Gud gir. Sakramentet gjenoppretter nådens stand, som vi mottok ved dåpen, og det kristne liv er nettopp det: livet i Guds nåde.

Den salige Jomfru Maria er det beste eksempelet på en troende som levde i Guds nåde. Ved et særlig privilegium ble hun bevart fra arvesynden og var uplettet fra første øyeblikk av. Derfor hilste engelen henne med ordene: «Hil deg, Maria, full av nåde.» Gjennom Maria viser Gud oss at Kristi død og oppstandelse er en fullstendig seier over synden, at det er fullt og helt ved hans nåde at vi blir renset for all synd, og at denne nåden ikke er vår egen fortjeneste, men en gave fra ham.

Forsoningens sakrament er altså Guds invitasjon til å ta imot nådens gave påny når vi enten har ødelagt den litt eller mistet den helt. Gleden som vi ofte kan oppleve etter et godt skriftemål, er ikke et resultat av at vi har fått renset samvittigheten, for vi vet at selv om vi blir tilgitt, kan fremdeles den dårlige samvittigheten dukke opp, særlig når vi minnes på våre gamle synder. Gleden er derimot en frukt av Guds nåde som virker i oss, og vi kan be med Maria: «Min sjel opphøyer Herren, min ånd fryder seg i Gud, min frelser.»

ST. OLAV

Vi takker!

Per 20. august er det kommet inn kroner 248 025 i gaver til St. Olav i 2014. Takk til alle våre givere!

